

Postda Ha nocty

Vatanga va xalqqa sadoqat bilan xizmat qilish – oliy burchimiz!

O'zbekiston
Respublikasi
Ichki ishlar vazirligi
nashri

2025-yil 7-avgust
payshanba

№ 32 (4726)

Gazeta 1930-yil 12-maydan chiqq boshlagan / Web-site: www.postda.uz / E-mail: info@postda.uz

XAVFSIZ TURIZM

«SAMARQANDGA BORSAM MEN AGAR...»

Ko'hna bu shahar tarix sinovlaridan o'tgan, ne-ne voqealarga guvoh bo'lgan. Uning har bir ko'chasi, har bir obidasi, hatto shamoli ham qalbingga ajib tuyg'u baxsh etadi. Afsona, ertak shahri – Samarqand bugun yanada mo'jizakor qiyofaga ega bo'lmoqda. Unda moziy va bugun uyg'unlashgan.

Mana shunday boy tarix va ko'hna yodgorliklarga ega bo'lgan shahrimizda sayyohlar oqimi yildan-yilga ortib boryapti. Viloyat IIB Xavfsiz turizmni ta'minlash boshqarmasi xodimlari har bir sayyohning xotirjam va mazmunli sayohatini ta'minlash yo'lida fidoyilik bilan xizmat qilishmoqda. Boshqarma katta inspektori, kapitan Gulandom Salimova shahardagi Amir Temur maqbarasi hududida xizmat olib boradi.

– Har kuni ishimga oshiqib kelaman. Sayyohlar mabodo so'rab qolsa, Samarqand tarixi, boy madaniy merosi haqida ma'lumotlarni yetkazishga harakat qilaman. Minglab sayyohlarning har biriga e'tibor, hurmat va xizmat ko'rsatish bizning vazifamiz. Toki o'zini bu yerda xavfsiz his etishsin, osuda muhitda shahrimiz go'zalliklaridan bahra olishsin. Aksariyat sayyohlar har bir me'moriy yodgorlikni, naqsh-u nigorlarni sinchkovlik va hayrat bilan kuzatishadi. Chet elliklarda qiziqish uyg'otgan shahrimiz bilan faxrlanaman, – deydi u to'lqinlanib.

(Davomi 19-betda).

USHBU SONDA:

PLANSHET BILAN ISHLASH –
oson, qulay va tezkor

13

«DIQQAT: PIYODA!»
SUN'YI INTELLEKT ASOSIDA
ISHLAYDI

20

QAMASHI,
QAMAYCHI,
QAMISHIL...

24

YANGI BOSQICH UCHUN YANGI QADAMLAR

Ichki ishlar organlarining maxsus va jangovar tuzilmalarida xizmat qiluvchi xodimlar uchun zamonaviy bilimlar, yangicha taktik ko'nikmalar va jangovar shaylik juda muhim hisoblanadi. Endilikda sohada faoliyat yuritayotgan hamkasblarimiz zamonaviy sharoitlarga ega o'quv markazining imkoniyatlaridan to'liq foydalanishlari mumkin.

Prezidentimizning tashabbuslari bilan tashkil etilgan IIV Maxsus operatsiyalarni muvofiqlashtirish boshqarmasining Maxsus tayyorgarlik o'quv markazida barpo etilgan yangi va zamonaviy majmuaning tantanali ochilish marosimida Ichki ishlar vazirligi rahbariyati, faxriylar va sohaviy xizmat rahbarlari ishtirok etdi.

Faxriylar tomonidan ramziy tas-malar kesilib yangi bino rasman ochib berildi. Binoda asosiy urg'u tinglovchilarning nazariy ko'nikmalarini ilg'or amaliy mashg'ulotlar asosida shakllantirishga qaratilgan. Ma'ruzalar va guruh tarkibida mashg'ulotlar o'tish, laboratoriya o'quv xonalari bilan birga yotoq-xonalarda ham barcha sharoitlar yaratilgan.

Ta'kidlash joizki, ayni vaqtda maxsus operatsiyalarni o'tkazish, sapyorlik ishi, kinologiya bo'yicha xodimlarni qisqa vaqtda tayyorlashga ixtisoslashtirilgan o'quv markazida nafaqat ichki ishlar organlari balki boshqa huquqni muhofaza qilish organlari va harbiy tuzilmalar bilan hamkorlikda sayyor o'quvlar ham tashkil etilmoqda. Bundan tashqari markaz mutaxassislari tomonidan hududlarda ham o'quv mashg'ulotlari o'tkazilib,

bu borada samarali natijalarga erishilmoqda.

Hozirda o'quv markazida yuqori malakali ilmiy xodimlar tomonidan tadqiqot ishlari ham olib borilmoqda. Tashrif buyurganlar uchun xizmat itlarini masofadan boshqarish, simulyatsion mashg'ulot may-

doni kabi yangi loyihalari taqdimot qilindi.

Vazirlik rahbariyati tomonidan amaliy mashg'ulotlarni to'liq

shahar sharoitiga moslashtirib, zamonaviy tahdidlarga qarshi kurashish borasida eng so'nggi jarayonlarni ilmiy jihatdan puxta o'rganish bo'yicha topshiriqlar berildi.

Kelgusida Maxsus tayyorgarlik o'quv markazi zamonaviy bilim va ko'nikmalarni puxta egallagan, har tomonlama xizmatga shay, yetuk mutaxassislarni yetkazib beruvchi maskan sifatida huquqni muhofaza qilish organlarida o'ziga xos o'ringa ega bo'ladi.

YUKSAK MUKOFOT SOHIBLARI

«YANADA YONIB YASHASHGA UNDADI»

Prezidentimizning bir guruh davlat xizmatchilarini mukofotlash to'g'risidagi farmoniga ko'ra, Asaka tumani Ichki ishlar bo'limi boshlig'i, podpolkovnik Shohrux Nazirov «Jasorat» medali bilan taqdirlandi. Albatta, bunday e'tirof ortida ulkan mehnat va fidoyilik yotadi.

Yuksak mukofot sohibini tabriklash va shu bahona u bilan dildan suhbatlashish maqsadida Asaka shahriga tashrif buyurdik. Shahardan oqib o'tuvchi Shahrixonsoy bo'yida joylashgan bo'lim binosida xodimlar odatdagidek xizmat jarayoni bilan band. Bino hovlisida bizni podpolkovnik Shohrux Nazirovning o'zi qarshi oldi. Bir ko'rishda-yoq, kamtarin, xushmuomala inson ekanligini payqadik. Odatda, bu tizimda faoliyat yuritayotgan rahbarlar muloqot jarayonida ko'proq jiddiy ko'rinishadi. Ammo qahramonimiz samimiyligi bilan diqqatimizni tortdi. Unga bir qator savollar bilan murojaat qildik.

– **Shohrux Xolmuhammedovich, mukofot muborak bo'lsin! Ayni paytda qanday hissiyotlar qurshovida-siz?**

– Avvalo, Prezidentimizga minnatdorlik bildiraman. Kamtarona xizmatlarim uchun yuksak mukofot berildi. Bunday rag'bat meni ruhlantirib, yanada fidoyilik bilan ishlashga undadi. Qolaversa, shu soha uchun kerakli ekanligimni his qildim. Nokamtarlikka yo'ymang-u, 14 yildan buyon tizimda rahbarlik lavozimlarida faoliyat yuritib kelyapman. Qaysi hududga rahbar qilib tayinlansam, birinchi navbatda, sohadagi tajribamni qo'llagan holda, o'sha hududdagi ichki ishlar organlari bilan bog'liq muammo va kamchiliklarni bartaraf etishga harakat qilaman.

– **Asaka tumanga kelib, qanday o'zgarishlarni amalga oshirdingiz?**

– 2023-yildan buyon mazkur tumanda faoliyat yuritib kelayotgan bo'lsam, o'tgan davr mobaynida, jinoyatchilik va huquqbuzarliklarni kamaytirishga, xodimlar salohiyatini

oshirishga va fuqarolarda ichki ishlar tizimiga nisbatan ishonch va iliqlik uyg'otishga, oz bo'lsa-da, erishdik.

Tuman hududida 77 ta mahalla mavjud bo'lib, hozirda shulardan 48 tasi «yashil», 21 tasi «sariq», 8 tasi «qizil» toifada. 7 ta og'ir kriminogen vaziyatdagi hududimiz bor. Bu hududlarning har biriga tuman mas'ullari biriktirilib, yo'l xaritasi tuzilgan. Sodir etilishi mumkin bo'lgan jinoyatlarning barvaqt oldini olish bo'yicha chora-tadbirlar ishlab chiqildi. Tuman hududi bo'ylab 720 tadan ortiq kuzatuv kameralari o'rnatildi. Fuqarolik sudlaridan 290 ta nizoli oilaning ro'yxati olinib, ularning har biri bilan alohida profilaktik suhbatlar o'tkazildi.

– **Samaradorlik kuzatilyaptimi?**

– Albatta. Og'ir tan jarohati, o'g'irlik, oilaviy zo'ravonlik, firibgarlik, nomusga tegish, ayollar va yoshlar jinoyatchiligi, yo'l-transport hodisalari keskin kamaydi.

– **Tajribali rahbar sifatida sohada samarali ish tizimini yo'lga qo'yishda nimalarga e'tibor qaratish kerak, deb o'ylaysiz?**

– Eng avvalo, kadrlar salohiyati va xizmat intizomiga ahamiyat berish lozim. Ichki ishlar organlarining har bir

o'tkazaman. Shu orqali ularning ko'nglidagini bilib olishga harakat qilaman, kerak bo'lsa, o'z tajribalarim bilan o'rtoqlashaman. Lekin tamagirlikka qo'l urgan xodimni aslo kechirmayman. Undan boshqa hamma xato-kamchiliklarni to'g'rilasa bo'ladi, deb o'ylayman.

– **Bugun eng dolzarb masalalardan biri — ichki ishlar organi xodimlari bilan fuqarolar o'rtasidagi ziddiyatlar...**

– Ha, afsuski, shunday. Bu muammoga qarshi qancha kurashmaylik, ba'zida inson fe'l-atvorini o'zgartirib bo'lmazligi oqibatida turli ko'ngilsiz holatlar kelib chiqmoqda. Ammo ichki ishlar tizimida bu masalaga hamisha jiddiy e'tibor qaratiladi. Yig'ilishlarda, ertalabki va kechki yo'riqnomalarda xodimlarga fuqarolar bilan iliq munosabatda bo'lish kerakligi haqida topshiriqlar beriladi. Shaxsan o'zim har kuni ertalab xizmatga otlanarkansiz, avvalambor, ota-onangizdan duo olib, yaxshi kayfiyat bilan, ezgu niyatni dilga tugib kelinglar, deb maslahat beraman. Ana shunda kechgacha ishingizda unum bo'ladi, har xil muammolarga duch kelmaysiz, deyman. O'zim ham hanuzgacha shu odatga amal qilaman.

– **Har bir insonning ishdan tashqari, shaxsiy hayoti bor...**

– Shaxsiy hayotim haqida gapiradigan bo'lsam, uch nafar farzandning otasiman: ikki o'g'il, bir qizim bor. Qizim tibbiyot institutida tahsil oladi, turmushga uzatganman. Bir nafar nabiram bor. Katta o'g'lim bu yil oliy o'quv yurtiga kirish uchun imtihon topshirdi. Kenja farzandim hali o'quvchi. Turmush o'rtog'im maktabda dars beradi.

Shukrki, har kuni biz farzandlarni alqab, duo qilib turguvchi duogo'yim — onam hayot. Farzandlarim o'qib, izlanib jamiyatga kerakli mutaxassislar bo'lib yetishishini istayman. Bu yo'lda qo'ldan kelgancha harakat qilib, ularning sifatli ta'lim olishlariga sharoit yaratib beryapman.

Nigora MIROLIM qizi suhbatlashdi.

Andijon viloyati.

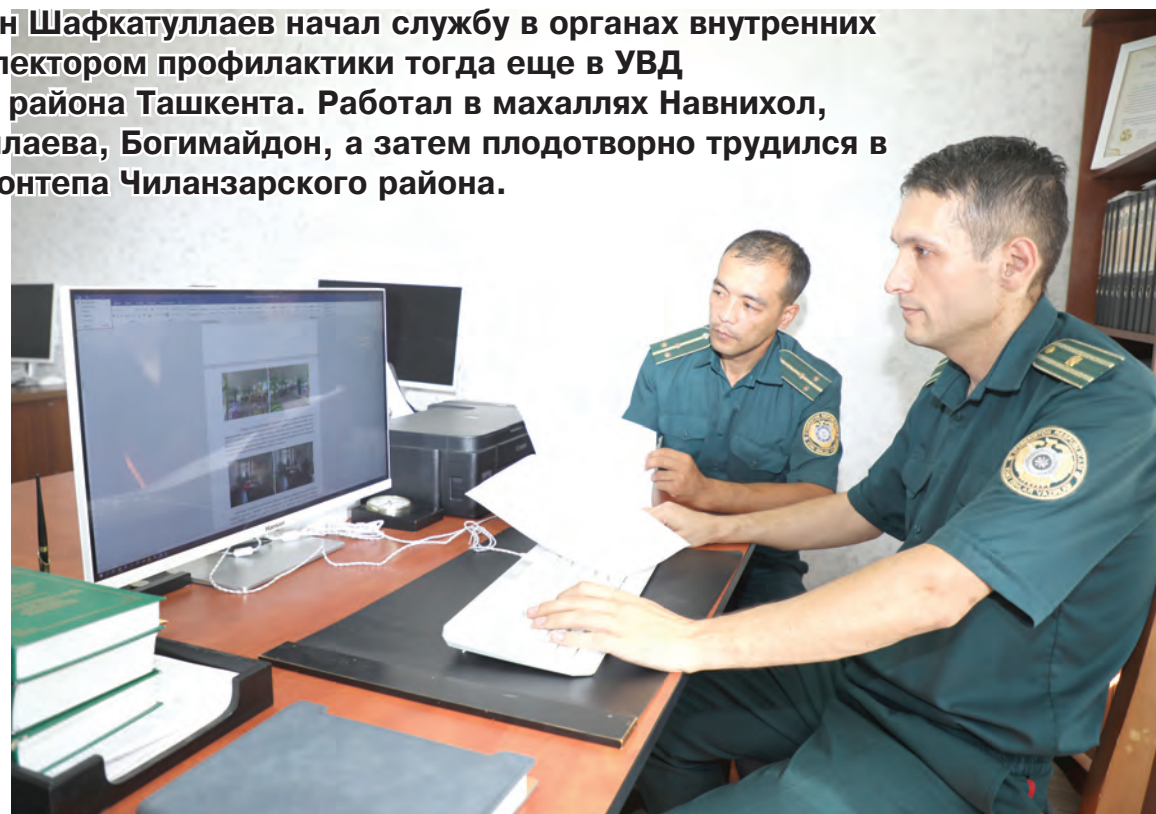
Наставничество

ПО ТРУДУ И ЧЕСТЬ

Майор Жалолиддин Шафкатуллаев начал службу в органах внутренних дел в 2016 году инспектором профилактики тогда еще в УВД Мирзо-Улугбекского района Ташкента. Работал в махаллях Навнихол, имени Хабиба Абдуллаева, Богимайдон, а затем плодотворно трудился в махалле Катта Хирмонтепа Чиланзарского района.

– В моем профессиональном становлении велика роль наставников, – подчеркивает герой очерка. – Тонкости профессии постигал под началом майора Иззата Сайдалиева, подполковника Равшана Каюмова. Мы активно работали над ранней и социальной профилактикой, тесно сотрудничали с моноцентром «Ишга мархамат». Совместная деятельность способствовала значительному укреплению правопорядка во вверенных махаллях.

С каждым годом опыт Ж. Шафкатуллаева возрастал. Сегодня он сам наставник. Не так давно ему поручили возглавить

вновь созданное отделение по предупреждению преступлений в сфере информационных технологий УКД ОВД Чиланзарского района.

– Задачи по предупреждению противоправных деяний в киберпространстве решаем вместе со старшим лейтенантом Абдурашидом

Юлдашевым, лейтенантом Севинч Эшпулатовой, – говорит наш собеседник. – Встречи в махаллях, учреждениях и организациях, подготовка

материалов для газетных публикаций, радио- и телепередач направлены на повышение информированности граждан о киберпреступлениях. Недавно провели встречу в махалле имени Лутфи. На ней говорилось о том, что цифровые технологии все глубже проникают в нашу жизнь. В этих условиях важно уметь защитить себя от мошенников, различая в сети полезную и вредоносную информацию. В свою очередь, чтобы успешно противостоять угрозам, мы должны постоянно совершенствовать свои навыки, внедрять эффективные методы борьбы с киберпреступностью.

Радик ТУМΠΑРОВ,
соб. корр.

На снимке: майор Ж. Шафкатуллаев вместе с учеником старшим лейтенантом А. Юлдашевым.

Фото Икром ХАСАНОВА.

Тема для размышления

ОСТАВЛЯЯ ЦИФРОВОЙ СЛЕД...

В современном мире интернет стал неотъемлемой частью нашей жизни. Мы совершаем покупки, общаемся с друзьями, работаем и отдыхаем, не выходя из дома. Но у каждой медали есть обратная сторона. Каждый наш клик, каждый поисковый запрос и каждый «лайк» оставляют за собой цифровой след. И здесь возникает главный вопрос: насколько мы осознаем, какой информацией о себе делимся в сети, и как это влияет на нашу безопасность?

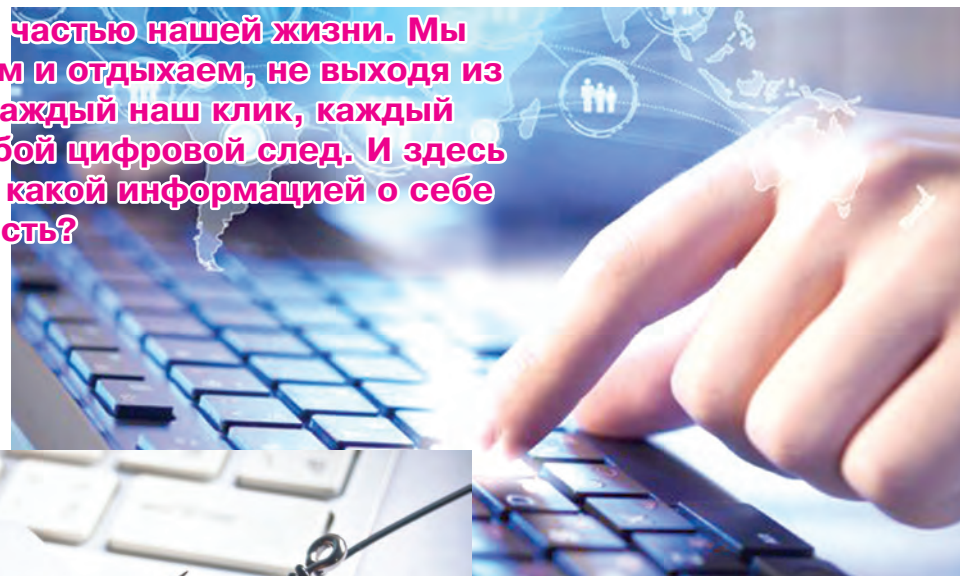
Представьте, что вы «гуглите» симптомы простуды. Вроде бы, безобидный запрос. Но уже через пару минут вам начинают показывать рекламу лекарств. Совпадение? Нет. Это работа алгоритмов, которые анализируют ваши интересы и потребности. И это только верхушка айсберга.

Социальные сети – еще один яркий пример. Публикуя фотографии, мы с удовольствием делимся эмоциями, мыслями и радостными моментами. Но задумываемся ли, что эти данные могут быть использованы не только друзьями?

Конечно, технологии делают жизнь удобнее. Но где проходит грань между удобством и безопасностью? Мы с радостью используем онлайн-сервисы, которые запоминают наши предпочтения, чтобы быстрее находить нужный товар. Но насколько комфортно вам будет, если эти сервисы начнут предсказывать ваше будущее или влиять на мировоззрение?

Сегодня хакеры и киберпреступники активно используют открытые данные для своих целей. Например, по фотографиям в социальных сетях можно определить ваш адрес, место работы или любимые места для отдыха. Эти сведения могут быть использованы для кражи личных данных, мошенничества или даже физического преследования. А что, если на фотографии случайно запечатлелись документы или банковские карты?

Еще одна угроза, которую часто недооценивают, – это фишинг. Это вид интернет-мошенничества, когда злоумышленники пытаются обманом получить доступ к вашим данным,

например, к паролям и номерам банковских карт. Чем больше информации о вас доступно в сети, тем проще мошенникам создать правдоподобное поддельное письмо или сообщение, которое вызовет у вас доверие.

Стоит ли отказываться от интернета и технологий? Нет. Но

стоит задуматься о цифровой гигиене. Использование сложных паролей, неразглашение личных данных и осторожность при публикации информации в соцсетях могут защитить нас от большинства угроз. Также важно регулярно обновлять программное обеспечение и использовать надежные антивирусные программы.

Возможно, пришло время задуматься о том, как мы относимся к цифровой приватности. Пора взять на себя ответственность за свои данные и решить, какую информацию мы готовы отдать за удобства.

Юлия ЧАЙКИНА,
соб. корр.

CHEMPIONATNING MUNOSIB G'OLIBLARI

Avval xabar qilganimizdek, jahon voleybol ishqibozlarining diqqat-e'tiborini o'n kun mobaynida O'zbekiston sport maydonlariga qaratgan U-19 erkaklar milliy terma jamoalari o'rtasidagi jahon chempionati o'z yakuniga yetdi.

Toshkentdagi «Saxovat sport servis» sport majmuasi hamda Chirchiq shahridagi O'zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti zallarida bo'lib o'tgan murosasiz bahslarda dunyoning 24 ta mamlakati U-19 milliy terma jamoalari g'oliblik uchun kurash olib bordi.

Final uchrashuvida Fransiya voleybolchilari Polsha sportchilari bilan ro'baro' kelib, 3:1 hisobida mag'lub etib, ketma-ket ikkinchi bor jahon chempioni degan nomga sazovor bo'lishdi. Ispaniya va Eron jamoalari 3-o'rin uchun kurash

olib bordi. Xullas, dunyoning eng kuchli jamoalari o'zaro kuch sinashib, voleybol ixlosmandlariga unutilmas lahzalarni tuhfa etgan jahon chempionati quyidagicha natijalar bilan yakunlandi:

- 1-o'rin – Fransiya jamoasi;
- 2-o'rin – Polsha jamoasi;
- 3-o'rin – Ispaniya jamoasi.

Tashkiliy qo'mita qaroriga binoan, Fransiya terma jamoasi a'zosi Andrey Yokanovich «MVP» sovriniga loyiq ko'rildi hamda chempionatning eng yaxshi hujumchisi, deb topildi.

Shuningdek, bir qator nominatsiyalarda Polsha, Ispaniya, Pokiston kabi jamoalarning yosh voleybolchilari sovrindor bo'ldi.

G'olib va sovrindorlarni taqdirlash hamda jahon chempionatining tantanali yopilish marosimida O'zbekiston Respublikasi Sport vaziri Adham Ikromov, Ichki ishlar vaziri, O'zbekiston voleybol federatsiyasi raisi Aziz Tashpulatov, Milliy olimpiya qo'mitasi Bosh ko-

tibi Oybek Qosimov ishtirok etdi.

Nafaqat yurtimizda, balki Markaziy Osiyo hududida ilk bor tashkil etilgan ushbu chempionat mamlakatimizda sportni rivojlantirishga qaratilayotgan yuksak e'tibor, olib borilayotgan islohotlarning amaliy natijasi bo'ldi, desak aslo mubolag'a emas.

Gulnoza TURG'UNBOYEVA,
o'z muxbirimiz.

IJTIMOY HIMOYA

E'TIBOR VA G'AMXO'RLIK

Ijtimoiy himoya har bir sohada muhim ahamiyatga molik masala bo'lib, moddiy va ma'naviy ko'mak olgan xodimlar insonparvarlikdan xursand.

Namangan viloyatida ham bu borada olib borilayotgan ishlar e'tirofga arzigulik. Ichki ishlar tizimida xizmat qilayotgan xodimlar, mehnat faxriylari va ularning oila-a'zolari ijtimoiy himoyasini kuchaytirish, moddiy qo'llab-quvvatlash hamda yashash sharoitlarini yanada yaxshilash maqsadida ichki ishlar organlari xodimlarini ijtimoiy himoya qilish masalalari bo'yicha komissiya faoliyati yo'lga qo'yilgan.

Joriy yil boshidan buyon mazkur komissiyaga 206 ta murojaat kelib tushgan bo'lib, ularning 35 tasi uyjoy olish, 51 tasi yashash sharoitini yaxshilash uchun foizsiz qarz olish, 23 tasi ijara kompensatsiyasini to'lab berish, 46 tasi o'zi yoki betob yaqin qarindoshlarini operatsiya qildirish, ortopedik oyoq kiyim va protez-ortopedik mahsulotlar xarid qilish

xarajatlarini qoplash, 51 ta to'y va dafn marosimlarini o'tkazish masalalaridan iborat.

Mazkur masalalarni ijobiy hal etish, amaliy yordam ko'rsatish maqsadida komissiya tomonidan 15 marotaba yig'ilish o'tkazilib, 62 nafar xodimning murojaati qanoatlantirilib, buning uchun 387 mln 524 ming so'm mablag' yo'naltirildi. Xususan, Namangan tumani IIB JXX HPB ijtimoiy profilaktika guruhi katta inspektori, podpolkovnik Tohirjon Murodovning yashash xonadonini ta'mirlash uchun 46 875 000 so'm ssuda ajratildi.

Salomatligini tiklash uchun 29 nafar xodimga 256 mln so'm, to'y va boshqa marosimlar uchun 32 nafar xodimga 130 mln so'm, yashash sharoitlarini yaxshilash uchun 14 nafar xodimga 694 mln 375 ming so'm mablag' ajratildi. Joriy yilning iyul oyida 56 nafar xodimning ijara kompensatsiyalari uchun har oyda 73 mln 494 ming so'm pul mablag'lari to'lab berildi.

Shuningdek, viloyat miqyosida ichki ishlar organlarida ishlab, pensiyaga chiqqan 4901 nafar faxriy, boquvchisini yo'qotgan va ijtimoiy muhtojligi bo'yicha nafaqa tayinlangan sobiq xodimlarning oila a'zolari ro'yxati shakllantirilgan. Yil boshidan buyon ijtimoiy himoyaga muhtoj 650 dan ortiq faxriy, 26 nafar xizmat vazifalarini bajarish vaqtida halok bo'lgan xodim va harbiy xizmatchilarning oila a'zolari holidan doimiy ravishda xabar olinib, moddiy va ma'naviy yordam berib kelinmoqda.

Bundan tashqari, ichki ishlar organlarida xizmat qilib, hozirda keksalik gashtini surayotgan faxriy xodimlarning yubileyleri munosabati bilan boshqarma boshlig'i nomidan 91 nafar faxriyga tabriknoma va ijtimoiy yordam ko'rsatilishi ta'minlandi. Faxriylarimiz bu kabi e'tibor va g'amxo'rlikdan minnatdorliklarini izhor etishmoqda.

Ilhomjon TURG'UNBOYEV,
katta leytenant.
Namangan viloyati.

MUSTAQILLIK – MENING TAQDIRIMDA

YURT ISHQIDA...

O'zbekiston o'z mustaqilligini e'lon qilgan sana mening taqdirimda ham alohida o'rin tutadi. Sababi, xuddi shu yili men ham orzuymdagi sohada – ichki ishlar organlari tizimida ilk xizmat faoliyatimni boshladim. Balki shu boisdan bo'lsa kerak, zimmamdagi mas'uliyatni doimo his qilib turmang. Xizmatim davomida «Istiqlolimizni asrash – mening burchim!» degan shior bilan ishlayman.

O'sha kunlar hali hamon esimda: 1991-yili hozirgi Yak-kasaroy tumani IIB huzuridagi Qo'riqlash bo'limida oddiy militsioner lavozimida xizmat boshlaganman. Faoliyatim davomida ichki ishlar organlarining turli sohalarida ishladim. Ayni paytda Yakkasaroy tumani IIOFMB 4-sonli IIB boshlig'ining tashkiliy masalalar bo'yicha o'rinbosariman. Hududda joylashgan mahallalarda istiqomat qilayotgan 33 ming nafarga yaqin aholining osoyishtaligiga mas'ulman. Fuqarolardan tushayotgan murojaatlarni

qabul qilib, ularning ijrosini ta'minlab kelmoqdaman.

Bugungi kunda ko'pchilikni tashvishga solayotgan jinoyat firibgarlikdir. Ayniqsa, «olx.uz» platformasidagi yolg'on e'lonlarga aldanib, chuv tushayotganlar ko'p. Shu bois hududda tez-tez fuqarolarning huquqiy madaniyatini oshirishga qaratilgan ochiq muloqotlar tashkil etib kelinmoqda.

Tizimda xizmat qilayotganimga deyarli 35 yil bo'libdi. Aslida, ichki ishlar organi xodimi bo'lish katta sharaf, chunki bu kasb egalariga

xalqimiz ishonib yurt tinchligi va osoyishtaligini saqlashdek mas'uliyatli vazifani yuklagan. Buni shogirdlarimga ko'p takrorlayman. Shuningdek, xalqning ishonchini oqlash, halol xizmat qilish, zimmasidagi mas'uliyatni chuqur anglash kerakligini ta'kidlayman. «Ortingda butun O'zbekiston xalqi turganini his et, kerak bo'lsa, joningni ayama, shunda yuksak sharafiga erishasan, hurmat-e'tiborga sazovor bo'lasan», – deyman.

Mustaqillikning dastlabki yillari bilan bugungi kunni, bugungi davrni taqqoslab

bo'lmaydi, albatta. Har sohada yangilanish, o'zgarishlar va islohotlar amalga oshirib kelinmoqda. Xususan, ichki ishlar organlari tizimida ham. Buni biz chuqur anglagan holda, yosh kadrlarni ona Vatanga

muhabbat va burchga sadoqat ruhida tarbiyalashimiz, kim yurtini sevsa, ishida unum, topganida baraka bo'lishini uqtirishimiz lozim.

Ilhom XOLMIRZAYEV,
podpolkovnik.
Toshkent shahri.

ISTIQLOL TENGDOSHLARI

BILIM VA
TAJRIBA
UYG'UNLIGIDA

Farg'ona viloyati IIB Ma'naviy-ma'rifiy ishlar va kadrlar bilan ta'minlash xizmati jismoniy va jangovar tayyorgarlik bo'limi boshlig'i, kapitan Shohrux Nosirov ustozlar o'gitiga tayangan jonsarak xodimlardan biri sanaladi.

– Ichki ishlar organlarida xizmat qilishni bolaligidan orzu qilganman, – deydi lavhamiz qahramoni. – Amakim iste'fodagi podpolkovnik Almatjon Homidov ko'p yillar ichki ishlar organlarida faoliyat yuritgan. Hozirda Oltiariq tumani IIB boshlig'ining maslahatchisi va Faxriylar kengashining raisi bo'lib ishlaydi. Amakimga havas qilib, uning maslahat va tavsiyalari bilan shu sohani tanladim. Shukrki, bugun sira kam bo'layotganim yo'q.

Istiqlol tengdoshi bo'lgan Shohrux Nosirov yurtimizda yoshlarga yaratib berilayotgan imkoniyat va imtiyozlardan unumli foydalanib, bilim olishga qunt bilan yondashdi. Shu bilan birga, sportga mehr qo'yib, kikkoks va boks turlari bilan muntazam shug'ullanib keldi.

– Sport bilan shug'ullanish uchun keng imkoniyatlar eshigi ochilganligi sababli men ham dastlab o'zim tug'ilib o'sgan Oltiariq tumanidagi

boks sport klubiga qatnay boshlaganman, – deydi u. – Maktabning 9-sinfini tamomlagach, Qo'qon avtotransport kasb-hunar kollejiga o'qishga kirdim va sport bilan shug'ullanishni Qo'qonda davom ettirdim. O'smirlik yillari ko'plab viloyat va respublika miqyosidagi musobaqalarda qatnashib, sovrindor bo'lganman. Oltiariq tumani IIBdagi Vatanparvarlik burchagida medal va kuboklarim, fotosuratlarim saqlanib turadi. Hozir ham sport bilan shug'ullanishni bir zum to'xtatganim yo'q.

Farg'ona davlat universitetini tamomlagan lavhamiz qahramonining bolalikdagi orzusi amalga oshib, 2017-yilda egniga forma kiydi. Dastlab, Qo'shtepa va Oltiariq tumani IIBda kadrlar bilan ta'minlash guruhi katta inspektori bo'lib ishladi. Undagi bilim, tirishqoqlik va kasbga sadoqat rahbariyat e'tiboridan chetda qolmadi. 2021-yilda viloyat IIB Ma'naviy-ma'rifiy ishlar va kadrlar bilan ta'minlash xizmati jismoniy va jangovar tayyorgarlik bo'limiga katta

inspektor lavozimiga taklif etishdi. Keyinchalik bir muddat So'x tumanida tezkor vazifalarni bajaruvchi safarbar otryadi komandirining tarbiyaviy ishlar bo'yicha o'rinbosari sifatida faoliyat olib bordi.

Kapitan Shohrux Nosirov o'zining yutuq va muvaffaqiyatlarida, avvalo, ota-onasi O'tkirjon Nosirov va Shahzodaxon Nosirovalarning, shuningdek, yangi ish boshlaganda qanoti ostiga olgan ustozlari – podpolkovnik Abbas Murodullayev, Boqijon Pirnazarov, Murodjon Qunduzovlarning hissasi katta ekanligini juda ko'p ta'kidlaydi.

Fidoyi o'g'lon turmush o'rtog'i bilan hamjihatlikda 3 nafar farzandni kamolga yetkazmoqda. Ikkala o'g'li ham hozirdanoq sportga mehr qo'ygan. Kelajakda ular ham Vatanimizni munosib himoya qiladigan, el koriga yaraydigan inson bo'lib kamolga yetishini niyat qilmoqda.

Abduvosit SIDIQOV,
o'z muxbirimiz.
Farg'ona viloyati.

IBRAT BO'LISHGA
INTILADI

Safdor Dilmurod Hasanov ichki ishlar organlarida 2015-yildan buyon faoliyat olib bormoqda. Bugungi kunda IIV huzuridagi Jazoni ijro etish departamenti Birinchi mintaqaviy hudud 24-son tarbiya koloniyasi qo'riqlash otryadi katta nazoratchisi.

– Bilib-bilmay jinoyat sodir etgan o'smirlarning guldek umri bu yerda o'tayotganidan yuragim ezilib ketadi, – deydi lavhamiz qahramoni. – Nafaqat shu tizimda ishlayotgan xodim, balki bir oilaning boshi sifatida ham shuni aytardimki, barcha turdagi, ayniqsa, voyaga yetmaganlar jinoyatchiligini jilovlashimiz zarur. Fikrimcha, ularning jinoyat ko'chasiga kirib qolishiga ota-onalarning farzand tarbiyasi uchun kam vaqt ajratib, taqdiriga befarq bo'layotganligi, qolaversa, ta'lim muassasalari bilan hamkorligi yetarli darajada yo'lga qo'yilmaganligi sabab bo'lmoqda.

Voyaga yetmaganlar tomonidan sodir etilgan har bir jinoyat favqulodda holat deb hisoblanishi kerak. Shuning uchun biz yoshlarga g'amxo'rlik qilishimiz, ularning qalbida «Men jinoyatchilikka qarshiman, o'rtoqlarimning jinoyat ko'chasiga kirib ketishiga yo'l qo'ymayman», degan maqsadni shakllantirishimiz lozim. Alohida ta'kidlashni istardimki, yosh avlod tarbiyasidek muhim masala uchun nafaqat ichki ishlar organlari xodimlari, balki barcha, hatto oddiy uy bekasi ham mas'ul.

Dilmurod Hasanovdan ustozlari haqida so'raganimizda, u ko'p yillar tizimda xizmat qilgan iste'fodagi kichik serjant Alisher Anvarovning nomini o'zgacha hurmat-ehtirom bilan tilga olib:

– Ustozim: «Birovning boshiga musibat tushganda, odamgarchilik, insoniylik birinchi galda shioring bo'lsin», – deb ko'p tayinlardilar, – dedi.

Mustaqilligimiz tengdoshi bo'lgan safdor Dilmurod Hasanov hozirda 3 nafar farzandning sevimli otasi. U farzandlari kelajakda el koriga yaraydigan, Vatani manfaat uchun yonib yashaydigan jonkuyar, fidoyi insonlar bo'lib yashashini istaydi. Bu yo'lda esa, avvalo, o'zi ularga ibrat bo'lishga intilyapti.

Tilagimiz shuki, ichki ishlar organlari tizimida Dilmurod singari haqiqiy vatanparvar, burchini sadoqat bilan bajara oladigan, halol, vijdonli xodimlar ko'payaversin.

Adolat FAYZIYEVA,
o'z muxbirimiz.

■ Сурхандарьинская область

ПРЕСЕЧЬ И ПРЕДУПРЕДИТЬ

Сотрудники Управления безопасности дорожного движения УВД области продолжают проводить профилактические рейды, направленные на выявление автомобилей, оборудованных чрезмерно громкими звуковыми устройствами. Такие транспортные средства создают серьезный акустический дискомфорт, нарушая покой граждан и мешая нормальному движению на улицах.

Цель мероприятий – не только пресечь правонарушения, но и предупредить их. Инспекторы разъясняют водителям нормы действующего законодательства, касающиеся уровня шума и технического состояния транспортных средств. В отношении нарушителей применяются меры в установленном порядке.

Подобные рейды охватывают как центральные улицы, так и окраинные территории.

Сотрудники УБДД призывают автолюбителей проявлять ответственность, уважать права других участников движения и соблюдать установленные правила.

Соб. корр.

■ Ферганская область

УДЕЛЯЯ ОСОБОЕ ВНИМАНИЕ

В рамках мероприятия «Безопасная и здоровая страна» инспекторы дорожно-патрульной службы продолжают усиливать профилактическую работу по обеспечению безопасности на дорогах и в общественных местах. Очередной случай был зафиксирован в махалле Юкори Сойбуйи Язъяванского района.

В этот день сотрудники ДПС остановили автомобиль марки «Тисо». За рулем находился 19-летний Т. С. При проверке документов привлёк внимание пассажир – 20-летний М. А. В присутствии понятых был проведен осмотр,

в результате которого у молодого человека было обнаружено бурое вещество с резким запахом.

Изъятое вещество направлено на экспертизу, материалы переданы в районный отдел внутренних дел.

Мероприятия по обеспечению общественной безопасности в регионе будут продолжены. При этом особое внимание уделяется взаимодействию с населением и органами самоуправления.

Соб. корр.

■ Хорезмская область

НАДЕЖНАЯ ЗАЩИТА

Областное Управление охраны провело в Хазараспском районе профилактическое мероприятие, направленное на предупреждение преступлений имущественного характера, обеспечение безопасности населения.

Оно было организовано в рамках оперативно-профилактического мероприятия «Безопасная и здоровая страна». Основное внимание обращено на раннее предупреждение преступлений и правонарушений, важность установки охранной сигнализации в домовладениях, на объектах торговли. В течение

дня на объектах недвижимости граждан и предпринимателей, выразивших желание, в установленном порядке смонтированы устройства охранной сигнализации.

– В народе есть поговорка: «Береженого Бог бережет», – говорит местный житель Солий Курбонов. – На встрече разъяс-

нили преимущества системы охранной сигнализации, работающей круглосуточно. Таким образом сотрудники обеспечивают сохранность нашего имущества.

Подобные профилактические мероприятия продолжаются.

Худойберган ЖАББОРОВ,
соб. корр.

CHEKKA HUDUDLARDA

OVULLAR OBOD, KO'NGILLAR SHOD

«2025-yilda respublika mahallalarida xavfsiz muhitni yaratish va huquqbuzarliklarning barvaqt oldini olish tizimi samaradorligini yanada oshirish bo'yicha chora-tadbirlar to'g'risida»gi Prezident qarori ijrosini ta'minlash maqsadida joylarda muayyan ishlar amalga oshirilmoqda. Keling, fikrimizni Qoraqalpog'iston Respublikasining Bo'zatov tumani misolida davom ettirsak.

Ayni kunga qadar jinoyatchilik va huquqbuzarliklarning oldini olish, jamoat tartibini saqlash hamda fuqarolar xavfsizligini ta'minlash maqsadida hududga kirish-chiqishdagi asosiy yo'llar, ko'p qavatli uylar, jamoat joylari va chorrahlarga jami 48 ta videokuzatuv kamerasi o'rnatilib, tuman IIB Navbatchilik qismiga integratsiya qilindi. Shuningdek, ko'p qavatli uylarga xavfsiz yo'lak tizimi joriy etilib, tegishli tashkilot va idoralar bilan hamkorlikda huquqbuzarlik va jinoyatchilikning oldini olish borasida profilaktik tushuntirish tadbirlari tashkil etib kelinoqda.

Bundan tashqari, tumandagi 1 ta qo'rg'on fuqarolar yig'ini hamda 4 ta ovul fuqarolar yig'indagi mahalla yettiligi tomonidan aholini qiyinab kelayotgan muammolarni hal etish choralari ko'rilmogda. Joriy yil boshidan buyon ular tomonidan 561 ta xulosa ko'rib chiqilib, ayni kunga qadar 71 foizi ijobiy yechimini topgan, qolgan qismi esa ko'rib chiqish jarayonida.

«Aspantay» ovul fuqarolar yig'ini tumandagi eng chekka hududlardan biri hisoblanadi. Hozir bu yerda 1900 nafardan ortiq aholi istiqomat qiladi. Yaqinda

hudud aholisining hayoti uchun katta o'zgarishlarga sabab bo'ladigan voqea ro'y berdi. Ya'ni, ovul fuqarolar yig'ini hududidan o'tuvchi Amudaryo ustiga avtomobil va piyodalar uchun yangidan ko'prik qurilib, foydalanishga topshirildi.

Shu paytgacha ponton ko'prikdan foydalanib, daryodagi suv oqimining o'zgarishi, tabiat injiqliklari tufayli turli ko'ngilsiz holatlar uchrab turardi. Yangi ko'priknining ishga tushirilishi bilan nafaqat tuman ahli, balki Taxtako'pir, Kegeyli Chimboy, Qorao'zak tu-

manlari aholisiga qisqa yo'l orqali Qo'ng'iro't va boshqa markaziy tumanlarga borishi uchun imkoniyat yaratildi.

Bir so'z bilan aytganda, olis manzillar yaqinlashtirilib, daryodan xavfsiz o'tish ta'minlandi.

Tuman IIB rahbariyati tomonidan «Ko'k suv» ovul fuqarolar yig'ini o'tkazilgan o'rganishlar davomida esa ichki ishlar organlari xodimlari va ovul faollariga jinoyatchilikning oldini olish borasidagi faoliyatini yanada jadallashtirish bo'yicha topshiriqlar berildi. Hudud aholisi bilan uchrashilib, ularning murojaatlari tinglandi. Bundan tashqari, ovul fuqarolar yig'inining yangi binosi qad rostlayapti. Joriy yilda tashabbusli byudjet jarayonida g'olib bo'lgan markaziy ko'chani ta'mirlash jarayoni davom etmoqda.

Bu kabi ishlar tumaning barcha ovullarida amalga oshirilmoqda. Hududda tinchlik-osoyishtalikni saqlash, huquqbuzarlik va jinoyatchilikning oldini olish, aholining ijtimoiy-iqtisodiy muammolarini hal etishda mahalla yettiligi jonbozlik ko'rsatyapti. Shu o'rinda tuman IIB hamda Kambag'allikni qisqartirish va bandlikka ko'maklashish bo'limi hamkorligida bo'sh ish o'rinlari yarmarkasi tashkil etilganligini ham ta'kidlash joiz. Tumandagi korxona va tashkilotlar o'zlaridagi bo'sh ish o'rinlari bilan ishtirok etgan ushbu tadbirda 3 nafar fuqaro doimiy ishga joylashtirildi. Shuningdek, 10 nafar xotin-qizga kasbga qayta tayyorlash kursida tahsil olishi uchun yo'llanmalar berildi.

Azamat PIRNIYAZOV,
o'z muxbirimiz.
Qoraqalpog'iston Respublikasi.

- «Aspantay» ovulida mahalla yettiligi tomonidan 111 ta xulosa ko'rib chiqilib, shundan 92 tasi ijobiy hal etilgan.
- Lazzat Andijanova o'zining kichik tadbirkorlik faoliyatini yo'lga qo'yganlardan biridir. Chunki, profilaktika inspektori tomonidan olib borilgan xonadonbay o'rganishlar natijasi-da uning murojaati qondirilib, 10 million so'mlik imtiyozli kredit hisobidan tikuv mashinasi olib berildi.

YO'L HARAKATI QOIDALARIGA RIOYA QILISH – XAVFSIZLIK KAFOLATI

Bugun kundalik hayotimizni avtotransport vositalarisiz tasavvur eta olmaymiz. Shaxsiy avtotransport vositalari soni sezilarli darajada ko'payib borayotgani ham bor gap. O'z navbatida, yo'llarda avtoulavlar qatnovi ko'payishi natijasida yo'l harakati qoidalariga rioya etish talabi oshadi. Bunda haydovchilar madaniyatini yuksaltirish ustuvor vazifalardan biriga aylanadi.

O'rganishlar shuni ko'rsatadiki, ko'p hollarda haydovchilar nafaqat piyodalarni, hatto bir-birini hurmat qilmaydi, yo'l harakati qoidalarini ochiq-oydin mensimaydi. Aksariyat haydovchilar mashinaga o'tirishi bilan oq xavfsizlik kamarini taqishga odatlanmagan. Ular YPX xodimini ko'rsagina, majburiyat yuzasidan kamarni taqib, «tinchgina» o'tib olgach, yana yechib qo'yadi.

O'zbekistonga ilk bor kelgan sayyohlar «Yo'llaringizda namuncha shovqin?» deb ajablanadi. Chunki haydovchilar bo'lar-bo'lmasga signal chala-veradi. Boisi, ularning aksariyatida haydovchilik madaniyati yetishmaydi, boshqa harakat ishtirokchilarini hurmat qilmaydi.

Joriy yilning 9-iyul kuni davlatimiz rahbari raisligida yo'l harakati xavfsizligini ta'minlash, infratuzilmasini yaxshilash va tirbandliklarni kamaytirish chora-tadbirlari muhokamasi yuzasidan o'tkazilgan videoselektor yig'ilishi ushbu yo'nalishdagi qator kamchiliklarni yuzaga chiqardi.

Yig'ilishda ta'kidlandiki, sohada yechilishi kerak bo'lgan dolzarb masalalar ko'p. Xususan, birinchi navbatda yo'l-transport hodisalari. O'tgan yili 9 ming 364 ta shunday hodisa sodir bo'lgan. Ularda qariyb 9 ming fuqaro jarohat olgan. Eng achinarlisi, 2 ming 203 nafar odam bevaqt dunyodan ko'z yumgan.

– Har to'rtinchi avariya bir kishi yoki kuniga o'rtacha olti kishi vafot etayotgani barchani qattiq tashvishga solishi kerak, – dedi Prezidentimiz.

Ma'lumki, harakat xavfsizligi, avvalo, yo'llarning holati va qulayligiga bog'liq. Ko'plab tumanlarda yo'l infratuzilmasi yaxshilanib, avtohalokatlar ehtimoli kamaytirilgan. Lekin 20 ta hududda yo'l-transport hodisalari soni yuqoriligicha qolmoqda. Shu bois yig'ilishda «Xavfsiz yo'l» milliy dasturi boshlanishi ma'lum qilindi. Buning uchun «Xavfsiz yo'l va xavfsiz piyoda» respublika jamg'armasi faoliyati qayta tashkil qilinib, hukumat bo'ysunuviga o'tkaziladi. Shuningdek, har bir viloyatda jamg'armaning alohida hisob raqami bo'ladi. Jamg'arma mablag'lari, birinchi navbatda, avariya o'choqlari bo'lgan xavfli joylarni tartibga olishga yo'naltiriladi.

Yo'llarda haydovchilik madaniyatini oshirish ham juda dolzarb masala. O'tgan yili qariyb 20 millionta qo'pol qoidabuzarlik sodir etilgan. Ayrim haydovchilar uchun bu odatga aylangan. Endi bunday ashaddiy qoidabuzarlarga qonun kuchini ko'rsatish maqsadida «Surunkali qoidabuzarlar» dasturi ishga tushiriladi. Qarama-qarshi tomonga harakatlanish, qizil chiroqda o'tish yoki tezlikni oshirish kabi qoidabuzarliklarni takroran qilganlar uchun bir yilgacha jarimadan chegirma berilmaydi. Bunday huquqbuzarliklar bir oy ichida 10 tadan ko'p bo'lsa, olti oygacha haydovchilik guvoohnomasi dan mahrum qilinadi. Me'yordan 2–3 karra tez yurganlar haydovchilik huquqidan mahrum qilishgacha jazolanishi mumkin.

Har birimiz, yo haydovchi, yo yo'lovchi, yoki oddiy piyoda

sifatida yo'l harakati ishtirokchisi hisoblanamiz. Afsuski, yo'l harakati bilan bog'liq muammolarga deyarli har kuni duch kelamiz. Shuning uchun piyodalar, ayniqsa, yoshlarning bilim va intizomini oshirish zarur. Ayni shu maqsadda maktab va bog'chalarda harakat xavfsizligi bo'yicha dasturlar yangilanadi. «Yashil chiroq» musobaqalari qayta tiklanib, respublika g'oliblariga Prezident sovg'asi beriladi. Yo'l harakati qoidalarini bo'yicha video va animatsion kontentlar yaratiladi. Muhimi, sohada samarali jamoatchilik nazorati ta'minlanishi nazarda tutilmoqda.

Keyingi paytda haydovchilarga qator yengilliklar joriy etilmoqda. Jumladan, birinchi marta huquqbuzarlik qilganlarni jazolash emas, ogohlantirish yo'lga qo'yildi. Yo'l chiziqlarini bosish holatlarini kamera orqali fiksatsiya qilish bekor qilindi. Jamoat transporti uchun mo'ljallangan qatorlarda kechqurun boshqa haydovchilar ham yurishiga ruxsat berildi. Shaharlarda yo'llarni kunduzi ta'mirlash taqiqlandi. Barcha tumanlarda yo'l infratuzilmasini rivojlantirish bo'yicha alohida jamg'armalar ham tashkil qilingan.

Endi yo'llar bo'yicha aholi fikrini o'rganadigan elektron portal ishga tushiriladi. Odamlar u orqali qayerga belgi, piyoda yo'lagi va svetofor kerakligi haqida ovoz berishi mumkin bo'ladi. Yakunda portalga qilingan ishlarning video va fotolari ham qo'yiladi, buni aholi baholaydi.

Bu imkoniyatlardan samarali foydalanilib, yo'llarda harakatni yaxshilab, avtohalokatlarni keskin kamaytirishga zamin yaratiladi, degan umiddamiz.

Abror POYONOV,
o'z muxbirimiz.

MA'LUMOT O'RNIDA

Yo'l-transport hodisalarining 90 foizidan ortig'i rivojlanayotgan mamlakatlarda sodir bo'ladi. Dunyoda yo'l-transport hodisalari qurbonlarining deyarli yarmi piyodalar, velosipedchilar va mototsiklchilar hisoblanadi. Yo'l-transport hodisalari natijasida o'lim Afrika hamda Yaqin Sharq mamlakatlarida biroz kamroq qayd etiladi.

Germaniya va AQSHda yo'l harakati xavfsizligini ta'minlash zarurati XIX asrning o'rtalaridayoq yaqqol namoyon bo'lgan. Harakat xavfsizligini ta'minlash maqsadida zamonaviy svetoforlar birinchi marotaba Angliyada o'rnatilgan.

Shvetsiya yo'l harakati xavfsizligi bo'yicha strategiya ishlab chiqishning aniq namunasidir. Mamlakat bo'ylab milliy strategiyani amalga oshirish doirasida yo'l-transport hodisalari uchun javobgarlik yo'l infratuzilmasi loyihachilari, quruvchilar, transport vositalari ishlab chiqaruvchilari, politsiya va yo'l harakati qatnashchilari (haydovchilar, piyodalar, velosipedchilar va boshqalar) o'rtasida taqsimlandi. Bu ayni paytda avtohalokatlar sonini keskin kamaytirishga xizmat qilmoqda.

Bundan tashqari, yo'l harakati qoidalariga muvofiq, umumiy foydalanishdagi yo'llarda velosipedlar va piyodalar uchun alohida yo'lakcha bo'lishi kerak. Umumiy foydalanish yo'llarida avtomobillar velosipedlar yo'lakchasida to'xtab turish va yurish huquqiga ega emasligi belgilangan. Qolaversa, «tezlikni pasaytirish vositasi» nazarda tutilgan bo'lib, bundan asosiy maqsad xavfsizlik holatini kuchaytirishdir.

Buyuk Britaniyada politsiya xodimi qoidalarini buzgan holda to'xtab turgan mashina eshigini ochib, uni jarima maydoniga olib borish vakolatiga egadir.

Norvegiyada yo'l harakati qoidalarini ommaviy targ'ib qilish namunali tarzda yo'lga qo'yilgan bo'lib, bunda mamlakat OAVlari muhim rol o'ynaydi. Bundan tashqari, ushbu davlatda Milliy yo'l harakati xavfsizligi forumi mavjud bo'lib, unda har bir jiddiy holat qamrab olinadi va keng tahlil qilinadi.

Maqolani qoraqalpoq tilida
o'qish uchun QR-kodni
skaner qiling.

KASB FIDOYISI

ISH USTASIDAN QO'RQADI

Sirdaryo viloyati IIB Ma'naviy-ma'rifiy ishlar va kadrlar bilan ta'minlash xizmati psixologi, katta leytenant Shavqiddin Shermatov 2019-yilda Guliston davlat universitetini psixologiya yo'nalishi bo'yicha tugatgan. IIV huzuridagi JIED Uchinchi mintaqaviy hududi 39-manzil koloniyada psixolog sifatida ish boshlagan lavhamiz qahramoni mahkumlarning ruhiy holatini yaxshilash bo'yicha ancha tajriba to'pladi. 2021-yilda Guliston shahar IIBga psixolog vazifasiga ishga o'tadi. 2022-yildan boshlab esa hozirgi lavozimida xizmat qilib kelmoqda. Intizomli, o'z ishiga mas'uliyatligi bilan nom qozongan. Ayniqsa, uning xodimlar bilan tezda til topishishi, ularning ruhiy holatiga aniq baho bera olishi e'tirof etiladi.

Katta leytenant Shavqiddin Shermatov nafaqat boshqarma shaxsiy tarkibi, balki barcha tuman-shahar ichki ishlar bo'limlari va sohaviy xizmatlardagi xodimlarning ruhiy-ma'naviy holati barqarorligini ta'minlashga ham mas'ul. Shu bois tez-tez hududlarda bo'lib, xodimlar ishtirokida treninglar, test sinovlari o'tkazadi. Shu asosda har bir xodimning ruhiy holatini tahlil qiladi.

– Xodimda agressivlik, depressiya holati oshganini ko'rsatuvchi shkala baland chiqadigan bo'lsa, avval o'zimiz u bilan shug'ullanamiz, – deydi katta leytenant Shavqiddin Shermatov. – Shundan keyin ham o'zgarish bo'lmasa, shifokorga yo'naltiramiz.

Psixologga sohaviy xizmatlar va tuman-shahar IIBlardan tez-tez maslahatlashuvlar, murojaatlar bo'lib turadi. Masalan, yaqinda Guliston tumani IIB boshlig'ining ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha o'rinbosari murojaat qilib, xodimlardan birining ruhiy holati izdan chiqqanini bildirdi. Unda kuchli depressiya kuzatilgan. Shavqiddin tuman IIBga borganida kechki saflanish bo'layotgandi. Xodimni bir chetdan kuzatdi. Yig'ilish tugagach, uni yakka suhbatga chorladi. 25 yoshlardagi xodim bilan suhbat chog'ida uning oilasida otasi bilan munosabatida muammolar borligi oydinlashdi. Xodim o'zining muammolarini oila rahbariga ochiq ayta olmaydi. Natijada stressga tushib qolgan.

Shavqiddin oilada ota bilan munosabatda qanday yo'l tutish kerakligini, oilaviy muhitni buzmasdan, muammolarini ochiq bayon qila olish usullarini xodimga o'rgatdi. Bu bilan to'xtab qolmay, uning oilasida ham bo'ldi. Ota-onasi bilan suhbatlashdi. Suhbatga ehtiyotkorlik bilan o'g'lini ham jalb qildi. Bir soatlik muloqot chog'ida o'g'ilning intilishlari, ehtiyojlarini otasiga sekin-asta tushuntirdi. Natija kutilganidan-da ziyoda bo'ldi. Stressga tushgan xodimning kayfiyati ko'tarildi. Muammolari ham hal bo'la boshladi.

– Ichki ishlar organi xodimining ish vaqti doim tig'iz, – deydi viloyat IIB boshlig'i o'rinbosari polkovnik Qahra-

mon Shermatov. – Shu bois u ko'pincha shaxsiy hayotini, ehtiyojlarini ikkinchi darajaga qo'yadi. Bu esa depressiyaga olib borishi mumkin. Mana shunday holatlarda biz psixolog Shavqiddin Shermatovga murojaat qilamiz. U o'z sohasining haqiqiy ustasi.

Xodimlarning ma'naviyati, ruhiyatini yanada yuksaltirishda treninglarning o'rni katta. Ana shunday tadbirlar yordamida har bir xodimga stress bilan kurashish, agressivlik o'rniga muqobil munosabat yaratish uslublari o'rgatiladi. Stressning oldini olish uchun muammo yoki nostandart vaziyatga katta muammo sifatida qaramaslik, sovuqqonlik

bilan tahlil qilish, masalani yechishning bir necha bosqichli choralarini ishlab chiqish, og'ir vaziyatlardan qo'rqmaslik, aksincha, ularga qarshi dadil kurashish zarurligi ko'rsatib o'tiladi. Shu bilan birga, har bir xodimga oilaga, farzandlarga, ota-onaga vaqt ajratish zarurligi tavsiya etiladi.

E'tiborlisi, joriy yilda xodimlarning intizom darajasi, xizmat samaradorligi nisbatan oshishida ruhiy barqarorlikni ta'minlash maqsadida o'tkazilgan treninglar, tadbirlar ijobiy ta'sir etgani kuzatildi.

Abdurahmon MUSTAFOQULOV,
o'z muxbirimiz.

Sirdaryo viloyati.

TERGOVNI BILIMDONLAR OLIB BORADI

ADOLAT XIZMATCHILARI

Yurtimizda qonun ustuvorligini ta'minlash, fuqarolar xavfsizligini kafolatlash va jinoyatchilikning oldini olish muhim vazifalardan biriga aylangan. Uzun tumani IIB huzuridagi tergov guruhi xodimlari ham xuddi shu ezgu maqsad yo'lida sidqidildan xizmat qilmoqdalar.

Guruh tarkibidagi tajribali mutaxassis – katta tergovchi, mayor Haqnazar Safarov va surishtiruvchi, leytenant Doston Xolmurodov yil

boshidan buyon yuzdan ziyod jinoyat ishlarini ko'rib chiqib, ularning har biri yuzasidan xolis va qonuniy qarorlar chiqarilishiga erishishdi.

Faoliyat jarayonida asosan yo'l-transport hodisalari, firibgarlik, giyohvandlik moddalari muomalasi va ularning noqonuniy aylanmasi bilan bog'liq jinoyatlar chuqur o'rganilib, har bir holatga huquqiy baho berildi. Bu esa nafaqat jinoyatning fosh qilinishi, balki aybdor shaxslarning qonuniy javobgarlikka tortilishida ham muhim ahamiyat kasb etdi.

– So'nggi paytlarda kiberjinoyatlar soni sezilarli darajada ortib boryapti, – deydi mayor Haqnazar Safarov. – Internet orqali firibgarlik holatlari, shaxsiy ma'lumotlarni o'g'irlash kabi holatlar ko'paymoqda. Aksariyat fuqarolar soddaligi va ishonuvchanligi tufayli kiberjinoyatchilarning tuzog'iga ilinmoqda. Shu bois biz profilaktik tadbirlarga ham alohida e'tibor qaratyapmiz.

Darhaqiqat, tergov guruhi xodimlari profilaktika inspektorlari bilan hamkorlikda mahallalarda kiberxavfsizlikka bag'ishlangan uchrashuvlar, ochiq suhbatlar, targ'ibot tadbirlarini o'tkazib kelmoqdalar. Ular orqali

fuqarolar orasida huquqiy ong va madaniyatni oshirish, ayniqsa, internetdan xavfsiz foydalanish ko'nikmalarini shakllantirish maqsad qilingan.

Alohida ta'kidlash joizki, olib borilgan tizimli ishlar natijasida joriy yilning o'tgan davrida o'tgan yilning mos davriga nisbatan tumanda o'g'rilik va voyaga yetmaganlar tomonidan sodir etilgan jinoyatlar soni keskin kamaydi.

Yana bir muhim natija – qidiruvda bo'lgan bir fuqaro tergov guruhi xodimlari tomonidan qo'lga olinib, qonun ixtiyoriga topshirildi.

Nafsilamrini aytganda, tumanda jinoyatchilikka qarshi kurashish, fuqarolarning huquqiy manfaatlarini himoya qilish, xavfsiz muhit yaratish borasida olib borilayotgan chora-tadbirlar o'z natijasini bermoqda. Bu jarayonda tergov guruhi xodimlarining fidokorona mehnati alohida e'tirofga loyiq.

Feruza RAHMONQULOVA,
o'z muxbirimiz.

Surxondaryo viloyati.

VATAN – AZIZ, JASORAT – MANGU

XALQ XOTIRASIDA YASHAYOTGAN QAHRAMON

Hayot sinovlardan iborat, har qanday qiyinchilik, mashaqqatga dosh berish mumkin, lekin yaqin insoningdan ayrilishning dardi juda og'ir.

1995-yilning 31-may sanasida Namangan shahar IIB Jinoyat qidiruv va uyushgan jinoyatchilikka qarshi kurashish bo'limi katta tezkor vakili, katta leytenant Muxtorjon Murodov o'ta xavfli retsdivistni ushlab, avtomashinada olib ketayotgan edi. Tuyqus barzangi jinoyatchi ichki cho'ntagida bo'lgan pichoq bilan xodimning yurak sohasiga zarb bilan uradi. Afsuski, kutilmagan zarba Muxtorjonning hayotiga yakun yasadi. Xizmat vazifasini bajarish chog'ida qahramonlarcha halok bo'lgan Muxtorjon Murodov

Prezident farmoniga ko'ra, «Jasorat» medali bilan taqdirlandi.

Otani yo'qotish oila uchun og'ir musibat bo'ldi. Muxtorjon vafot etganda, turmush o'rtog'i Mahmudaxon opa 25 yoshda, o'g'li Mirjalol 4 yoshga yetay deb qolgan, qizi Shodiya esa 11 oylik edi.

Viloyat IIB rahbariyati jasorat ko'rsatgan xodimning oilasini yolg'izlatib qo'ymadi. Mahmuda opa farzandlarini ona Vatanga sadoqat ruhida tarbiyalay oldi. Ularga otasiga munosib farzand bo'lish kerakligini uqtirib bordi.

Oradan yillar o'tib, Mirjalol va Shodiya kamolga yetishdi. Mirjalol ota kasbini egallashni diliga tukkani uchun validasi unga oq fotiha berdi. Birin-ketin aka-singil IIV Akademiya-sini tamomlab, el-yurt tinchligiga kamarbasta bo'lishdi.

Mayor Mirjalol Mamasiddiqov Yangiqo'rg'on tumani IIB Terorizmga qarshi kurashish bo'limida tezkor vakil bo'lib ishlamoqda. Kapitan Shodiya Mamasiddiqova esa Namangan shahar IIOFMB Teror-

rizmga qarshi kurashish bo'linmasi xodimi.

– Orzularingga yetsang-da, bir armon qalbingni o'rtayverarkan. Otamning o'rni har doim har bir davrada bilinadi, – deydi Mirjalol. – Otam chin inson edi, burchiga sadoqatni hayotidan ustun qo'ydi, bu ichki ishlar xodimi uchun eng kerakli fazilatdir.

Namangan shahridagi Vatanparvar bog'ida va viloyat IIB hovlisida qahramonlik ko'rsatgan ichki ishlar xodimi Muxtorjon Murodovning xotirasini sharaflab, yodgorlik o'rnatilgan. Mardlarcha halok bo'lgan fidoyi xodimning xotirasi uchun yodgorlik oldida sukut saqlab, poyiga gullar qo'yiladi. Ana shunday paytlarda Mirjalol va Shodiyaning qalblari otasi ko'rsatgan qahramonlik xalq xotirasida yashayotganidan faxr va iftixorga to'ladi.

Gulchehra BUVAMIRZAYEVA,
o'z muxbirimiz.

Namangan viloyati.

KASB FIDOYISI

HAR SONIYA G'ANIMAT EDI...

Yaqinda ijtimoiy tarmoqlarda Yakkasaroy tumani «Damariq» mahallasi hududida joylashgan ko'pqavatli uylardan birida yashovchi qiz o'z joniga qasd qilishga uringan vaqtda patrul-post xizmati xodimi tomonidan qutqarib qolingani haqidagi xabarlar yashin tezligida tarqaldi. Voqea aslida qanday bo'lgan edi?

Oilaviy mojarolar tufayli onasi bilan tortishib qolgan qiz tonggi soat taxminan 6 lar chamasida 9-qavatga chiqib, o'zini pastga tashlamocchi bo'ladi. Bu holatga guvoh bo'lgan fuqarolardan biri darhol mahalla hududiga o'rnatilgan tashvish tugmasini bosadi. Shu zahotiyoc ichki ishlar organi navbatchilik qismiga xabar kelib tushadi.

Voqea joyiga zudlik bilan ikki nafar xodim – «Damariq» mahalla fuqarolar yig'ini profilaktika inspektori, leytenant Sanjar Bekmurodov hamda PPX safdor xodimi Firdavs Jahonov yetib keladi.

Vaziyat o'ta qaltis edi. Qiz hech kimning gapiga quloq osmayotgandi. Bunday vaziyatda pastdan turib unga biron nima tushuntirish befoyda ekanini tushungan profilaktika inspektori 1-podyezddan, PPX xodimi esa 2-podyezddan tomga chiqishadi.

– 9-qavatga ko'tarilsam, qiz turgan joyga tushib bo'ladi-yu, ammo chiqish imkonsiz edi. Bunday vaqtda har bir soniya g'animat edi. Qiz nihoyatda stress

holatida bo'lib, har daqiqada ko'ngilsiz holat yuz berishi muqarrar edi. Buni anglaganim sari vujudim muzlab ketardi, tanamni sovuq ter bosardi, – deydi leytenant Sanjar Bekmurodov.

Profilaktika inspektori 9-qavatdagi xonadonlarning biriga kirib, balkondan qiz tomonga o'tishga urinadi. Lekin qiz qutqarishlarini istamay, yordam qo'lini rad etadi. Xodim unga psixologik ta'sir o'tkazishga harakat qilib, yaxshi gapirib, niyatidan qaytarishga urinadi. Shu tariqa qo'shnining balkonidan 7 metr masofaga salkam 25–30 daqiqada o'tadi.

Qiz nihoyatda noqulay holatda turardi, ushlab, tirkak bo'lish uchun hech nima yo'q edi. Xodim yo'lini topadi, tarnovga oyog'i va bir qo'li bilan chirmashib, ikkinchi qo'li bilan qizni tortib oladi. Qiz tipirchilab, qarshilik ko'rsatardi. O'zi shundoq ham noqulay vaziyatda turgan inspektor bir necha bor toyib ketay deydi.

– Qizni 10–15 daqiqa davomida ushlab turdim.

Bu orada yetib kelgan FVV qutqaruvchilari arqon tashlab, qizni ehtiyotkorlik bilan eson-omon tomga ko'tarib olishdi. So'nggi daqiqalarda ulgurib, vaziyatni to'g'ri baholab, vazifamizni bajarolganimizdan, eng asosiysi, bir oilaning guldek farzandini qutqarib qolganimizdan ko'nglim yorishib, o'zimni xotirjam va baxtli his qildim, – deydi qahramonimiz Sanjar Bekmurodov.

Xavf ortda qolgach, shifokorlar qizni tibbiy ko'rikdan o'tkazdilar. Ayni paytda uning ahvoli qoniqarli holatda.

– Ochig'i, qizimni shu darajaga boradi deb xayolimga ham keltirmagandim, – deydi onasi hayajon bilan. – Psixolog, xotin-qizlar masalalari bo'yicha inspektor profilaktik suhbatlar o'tkazishdi. Kerakli xulosalar chiqarib oldik. Endi qizimga

e'tiborli bo'laman. Profilaktika inspektori, leytenant Sanjar Bekmurodovdan o'z hayotini xatarga qo'yib jigarbandimning hayotini saqlab qolgani uchun cheksiz minnatdorman. Uning burchiga sadoqati hamda farzandimizni qutqarish chog'ida ko'rsatgan jasoratini bir umr unutmaymiz.

Adolat FAYZIYEVA,
o'z muxbirimiz.

Toshkent shahri.

УРОК ДУХОВНОСТИ И ПРОСВЕЩЕНИЯ

СОБЛЮДЕНИЕ ПРАВИЛ ДОРОЖНОГО ДВИЖЕНИЯ – ГАРАНТИЯ БЕЗОПАСНОСТИ

В современном мире, где автомобиль стал неотъемлемой частью нашей жизни, обеспечение безопасности дорожного движения становится одной из ключевых задач. С ростом благосостояния населения и развитием автомобильной промышленности количество личного транспорта неуклонно увеличивается, делая дороги все более загруженными. К сожалению, этот процесс сопровождается и ростом проблем, связанных с культурой вождения и взаимным уважением на дорогах.

АНАЛИЗ СИТУАЦИИ И ПОСТАНОВКА ЗАДАЧ

Недавнее селекторное совещание, состоявшееся 9 июля под председательством главы государства, выявило ряд серьезных недостатков в сфере обеспечения безопасности дорожного движения. Особое внимание было уделено статистике ДТП: в прошлом году было зарегистрировано 9 364 инцидента, в которых пострадали почти 9 тысяч граждан. Самой трагической цифрой стала гибель 2 203 человек.

Президент подчеркнул, что каждая четвертая авария заканчивается смертью человека, а в среднем ежедневно погибают шесть человек. Эта статистика должна вызывать глубокую озабоченность у всего общества. Безопасность на дорогах напрямую зависит от состояния дорожной инфраструктуры. Несмотря на то, что во многих районах дороги были улучшены, что привело к снижению аварийности, в 20 районах республики количество ДТП остается на высоком уровне.

На совещании были поставлены конкретные задачи по совершенствованию законодательства и реализации национальной программы «Безопасная дорога» во

всех регионах. Также даны указания по пересмотру требований к экзаменационным центрам и повышению эффективности обучения в автошколах.

С внедрением программы «Злостные нарушители» водителям, повторно нарушившим правила (движение по встречной полосе, проезд на красный свет, значительное превышение скорости и др.), не будет предоставляться скидка на штраф в течение года. Если водитель допустит более 10 таких нарушений в месяц, он может быть лишен водительских прав на срок до шести месяцев.

КОМПЛЕКСНЫЙ ПОДХОД К РЕШЕНИЮ ПРОБЛЕМЫ

В рамках Указа Президента «О мерах по утверждению и реализации Концепции общественной безопасности Республики Узбекистан» и Постановления «О мерах по надежному обеспечению безопасности человека и резкому сокращению случаев смертности на автомобильных дорогах» ведется активная работа по повышению грамотности участников дорожного движения.

Следуя постановлению Кабинета Министров «О мерах по усилению пропаганды Правил

дорожного движения в образовательных учреждениях» проводится масштабная разъяснительная работа среди школьников. Под девизом «Дисциплина дорожного движения начинается с детства» инспекторы обучают детей основам ПДД, правилам поведения на перекрестках и пешеходных переходах, прививая им чувство ответственности. Данное направление работы будет усилено в соответствии с обновленными программами.

Для закрепления знаний предусмотрено регулярное проведение викторин и конкурсов в образовательных учреждениях, а также их освещение в СМИ. Совместно с Министерством дошкольного и школьного образования на качественно новом уровне будут проводиться соревнования «Яшил чироқ», направленные на профилактику ДТП с участием несовершеннолетних.

На базе созданных в образовательных учреждениях учебных площадок и классов безопасности дорожного движения будут проводиться специализированные

занятия с привлечением сотрудников ДПС, членов клуба «Юный пропагандист Правил дорожного движения».

НЕОТВРАТИМОСТЬ НАКАЗАНИЯ И МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ

Для решения проблемы грубых и повторных нарушений ПДД глава государства указал на необходимость кардинального пересмотра правовых норм. В частности, для обеспечения неотвратимости наказания вводится система штрафных баллов. Это должно стать мощным стимулом для водителей к соблюдению правил.

Важно также обратить внимание на международный опыт. Более 90% ДТП в мире происходят в развивающихся странах, а почти половина жертв – пешеходы, велосипедисты и мотоциклисты. Такие страны, как Швеция, показывают пример комплексного подхода к безопасности. Там ответственность за ДТП распределена между всеми участниками процесса: от разработчиков дорог до самих водителей. Во Франции и Великобритании ужесточается наказание за нарушение правил парковки. В Норвегии особое внимание уделяется массовой пропаганде ПДД через СМИ, а национальный форум по безопасности дорожного движения анализирует каждый серьезный инцидент.

В конечном итоге, безопасность на дорогах – это не только задача государства, но и ответственность каждого из нас. Культура вождения, взаимное уважение и строгое соблюдение правил – вот непереносимые условия для создания безопасной среды. Поведение взрослых служит примером для подрастающего поколения. Важно прививать молодежи уважительное отношение ко всем участникам движения и тем, кто обеспечивает нашу безопасность.

Соб. корр.

PATRUL SHAHAR KEZADI

PLANSHET BILAN ISHLASH – oson, qulay va tezkor

Keyingi yillarda ichki ishlar organlarining barcha sohaları qatori, patrul-post xizmatiga ham zamonaviy texnologiyalar va axborot dasturlari joriy etildi. Bu esa xizmat sifatini tubdan yaxshilab, har qanday qonunbuzarlik va salbiy holatlarga qarshi tezkor munosabat bildirish imkoniyatini oshirmoqda.

– PPX saf bo'linmalari faoliyatini raqamlashtirish maqsadida «E-patrul», «KPI» va «E-ma'muriy» elektron tizimlari ishga tushirilgan, – deydi Farg'ona viloyati IIB JXX JTSB PPX batalyoni komandirining o'rinbosari, kapitan G'ofurjon Erkayev. – Ilgari jamoat joyida biror shubhali shaxsni to'xtatsak, uning shaxsiga oydinlik kiritish uchun ichki ishlar bo'limi yoki huquq-tartibot maskaniga olib borishga majbur edik. Bunga ba'zan soatlab vaqt

ketardi. Endi esa qo'limizdagi planshet orqali shu joyning o'zidayoq, 2–3 daqiqada uning shaxsini aniqlay olamiz. Basharti, u qidiruvdagi shaxs bo'lib chiqsa, darhol ushlanadi. Huquqbuzarlik sodir etgan bo'lsa, elektron tarzda bayonnoma rasmiylashtiriladi. Hech qanday muammo bo'lmasa, fuqaroning vaqti o'g'irlanmaydi.

– Zamonaviy texnologiyalar ishimizni ancha yengillashtirib, xizmat samaradorligini oshirmoqda. Tejab

qolingani vaqtni esa profilaktik ishlarga sarf etyapmiz. Natija ham shunga yarasha ijobiy tomonga o'zgaryapti. Masalan, joriy yilning o'tgan 6 oyida PPX xodimlari tomonidan ko'cha va jamoat joylarida bemaqsad yurgan 145611 nafar fuqaroning shaxsiga o'sha joyning o'zidayoq aniqlik kiritildi. Mazkur jarayonda 59 nafar qidiruvda yurgan shaxs aniqlanib, ushlandi. Bundan tashqari, 14 nafar bedarak yo'qolgan shaxs topilib, oila a'zolariga yetkazildi.

Birinci mintaqaviy hudud PPX otryadi 1-guruh komandiri, katta leytenant Asilbek Obidov, PPX inspektori, safdor Vohidjon Kamolov va An-

varbek Yulchiyevlar Marg'ilon shahrida xizmat olib borayotgan paytda fuqarolardan biri o'zini shubhali tarzda tutayotganini sezib qolishdi. Shu sababli uni to'xtatib, shaxsiga oydinlik kiritishga qaror qilishdi. Planshet yordamida uning shaxsi o'rganilganida, shubhalar o'rinli bo'lib chiqdi. Ushbu fuqaro Marg'ilon shahar IIB tomonidan jinoyat sodir etilganlikda ayblanib, qidiruv e'lon qilingan Farg'ona shahar Yangi asr ko'chasi 90-uyda yashovchi O.G'. ekanligi ma'lum bo'ldi. Fuqaro darhol qo'lga olinib, 10-sonli tergov hibsxonasiga topshirildi.

Shu otryadning 3-guruh komandiri, safdor Shohrux

Shaydullayev, PPX inspektori, safdor Mo'minmirzo Sobirjonov va safdor Jahongir Mansurovlar ham Farg'ona shahrida xizmat o'tash jarayonida aynan elektron dastur orqali Toshkent shahar Bektemir tumani IIOFMB tomonidan jinoyat sodir etilganlikda ayblanib, qidiruv e'lon qilingan fuqaroni aniqlab, zudlik bilan qo'lga olishdi.

«Tig'» tadbiri davomida xavfli buyumlar olib yurgan 3649 nafar fuqaroga nisbatan ma'muriy bayonnoma tuzilib, huquqbuzarlaridan 2835 ta pichoq, 393 ta kastet, 76 ta bita va 345 ta boshqa tig'li jismlar olindi. Bevosita PPX inspektorlari tomonidan o'tkazilgan tadbirlar natijasida 144 ta jinoyat «issiq izida» fosh etildi. 273 ta jinoyatni fosh etishda boshqa sohaviy xizmatlar bilan hamkorlik qilindi.

Bir so'z bilan aytganda, sohaga zamonaviy texnologiyalarning joriy etilishi xodimlar ishini sifat jihatidan yaxshilashga, tezkorlik va jangovar shaylikni oshirishga xizmat qilmoqda.

Azamat MIRZAKAMOLOV,
katta serjant.
Abduvosit SIDIQOV,
o'z muxbirimiz.

Farg'ona viloyati.

OGOHO BO'LING: FIRIBGAR!

«DACHALAR BOR, DACHALAR...»

Yozning jazirama kunlarida barcha kundalik yugur-yugurlardan qochib, tog' yonbag'riga chiqib, toza havodan nafas olib, hordiq chiqargisi keladi. Quvonarlisi, yurtimizning xushmanzara tabiatiga hamohang yilning to'rt faslida dam olish uchun yetarlicha shart-sharoitlar muhayyo etilgan bir-biridan shinam dam olish maskanlari bor. Bundan tashqari, trenajeyor zali, tennis korti, futbol maydoni, kinoteatr, hatto bolajonlar uchun sport maydonchasi, basseyn mavjud dalahovlilar («dachalar») ham ko'p.

Bu yaxshi, to'g'rirog'i, cho'ntakda pul bo'lsa, yaxshi. «Yaxshi dam – mehnatga hamdam», deyishga shoshilmang. Chunki oramizda aynan «dachalar»ga chorlovni «o'xshatib», odamlarni yaxshigina pulga «uxlatib» ketayotganlar yo'q emas. Aks holda Toshkent shahar IIBGa Nozimjon Karimov (ismlar o'zgartirildi) ariza bilan murojaat qilmagan bo'lardi.

Holat haqida qisqacha to'xtaladigan bo'lsak, Nozimjon Karimov joriy yilning 22-iyun kuni oila a'zolari bilan dam olish maqsadida «OLX.uz» sayti orqali dalahovli reklamalari bilan

tanishib, ulardan ma'qul bo'lganiga qo'ng'iroq qiladi. Unga o'zini «dacha egasiman», deya tanishtirgan O.D. oldindan to'lov qilgan taqdirda dachani band qilishini aytadi. Dala hovlidagi shart-sharoitlar uning tanloviga mosligidan xursand bo'lgan Nozimjon o'zining plastik kartasidan 1.400.000 so'm pulni O.D. ning hisobiga o'tkazib beradi. Biroq shundan keyin «dacha egasi» aloqani uzib qo'yadi. Nozimjon shundagina yolg'on dala hovli reklamasiga duch kelganini anglab yetadi.

Ushbu holat bo'yicha Toshkent shahar IIBB Axborot texnologiyalari

sohasida jinoyatchilikka qarshi kurashish boshqarmasi xodimlari tomonidan olib borilgan tezkor tadbir natijasida 1999-yilda Toshkent

shahrida tug'ilgan, O.D. qo'lga olindi. Olib borilgan surishtiruv harakatlari davomida ushbu shaxsning 30 dan ortiq shu kabi jinoiy qilmishlari ma'lum bo'ldi.

Ayni paytda mazkur holat yuzasidan jinoyat ishi qo'zg'atilib, dastlabki tergov harakatlari olib borilmoqda.

Inson yaxshi hordiq chiqariganida, eng avvalo, uning asablari tinchlanadi. Asabni asrash uchun kezi kelganda ishonchli manbaalarga murojaat qilish kerakligini unutmang. Aks holda internet saytlarida o'ziga tegishli bo'lmagan «dacha»larni o'ziniki qilib ko'rsatib, reklamasini joylab, fuqarolarni aldayotganlar tuzog'iga ilinib qolishingiz mumkin.

Gulnoza TURG'UNBOYEVA,
o'z muxbirimiz.

Toshkent shahri.

НУҚТАИ НАЗАР

ИҚТИСОДИЙ ИМКОНИЯТМИ ЁКИ МАЪНАВИЙ ОҚСОҚЛИК?

... Нисора (исмлар ўзгартирилди) ҳозир 17 ёшда. Оилада тўнғич фарзанд. Бундан 7 йил аввал отасининг ишлари юришмагани учун болаларни амакисига ташлаб, онаси билан бирга хорижга ишлагани кетди. Амакиси ва янгаси, табиийки, ота-онанинг ўрнини босолмади. Тўғри, хориждан жўнатилган пуллар болаларнинг моддий эҳтиёжига бемалол етарди.

Ўша пуллар эвазига бу оиланинг фаровон яшаши учун ҳамма нарса қилинди. Нисора билан суҳбатимиз давомида бирор марта ҳам иқтисодий жиҳатдан зориққани ҳақида гапирмади. Фақат ота-онасини соғинганини, онасидан бошқа ҳеч кимга айтолмайдиган сирлари борлигини, тенгдошлари каби ўқишни, севимли машғулоти билан шуғулланишни истагини айтди.

Бир қарашда унинг болалиги укаларининг кирини ювиб, овқатини пишириб, тарбияси билан шуғулланиб ўтганини пайқаш қийин эмасди. Нисора 10 ёшидан рўзғор юмушларини нозик елкасига олди. Болалигини укалари учун қурбон қилди. Мактабда аълочилардан эмасди. Тўғри-да, бунча ташвиш билан қандай яхши ўқисин, шўрлик. Онаси телефонда охирги суҳбатида яна озроқ пул тўплаб, сўнг уйга қайтишини айтди.

Йиллар ўтади. Пул топилади, янги уй қурилади, машина, телевизор қимматбаҳо телефон сотиб олинади. Аммо Нисоранинг билим олишга талпинган ўша болалик йилларини, ота-онаси бағрида ҳис этиши керак бўлган хотиржамлигини қандай қайтариб бўлади? Қиз руҳан эзилган, жисмонан зўриққан.

Қизнинг бу каби тушкун ҳолатини телефон орқали гаплашганида

онаси сезгандир. Ёки пайқамадимикан? Она қалби билан наҳот қизининг ички кечинмаларини ҳис этмаса?! Наҳотки, унинг учун моддий болаларнинг шодлигидан, бахтидан муҳимроқ бўлса?.. Қизнинг кўзидаги соғинчга, қалбидаги жароҳатга ким даво топади?..

Нисора мен тақдири, қалб изтироблари ҳақида ҳикоя қилиб бермоқчи бўлган болалардан бири, холос. Яна қанчадан-қанча болалар ҳаётининг беғубор фаслини шу ҳолатда ўтказишяпти. Балки, уларга озгина эътибор, меҳр берилса. Ўзларини бахтли ҳис этишар, келажақда буюк ин-

сонлар бўлиб етишар. Вақтида кўрсатилган ғамхўрлик вояга етмаганлар орасида жиноятчилар сонини камайтиради.

Оиласидан хабар олгани келган хорижда ишлаётган баъзи танишларим: «Бола-чақани деб мусофирчиликда юрибмиз-да», – дейишади. Тўғри, иқтисодий томондан яхши таъминланган оилада болаларнинг чуқур билим олиши, ўз салоҳиятини юзага чиқариши учун ҳар томонлама қулай шарт-шароит яратилади. Аммо тўқис меҳр кўрмаган болалардан келажақда катта натижалар кутиб бўлмаслиги ҳам ҳақиқат. Етар-етмас яшаб, ота-онасининг машаққатли меҳнатини кўриб, уларнинг бир оғиз сўзидан куч ва далда олиб, «катта одам» бўлган болалар камми?!

ЮНИСЕФ маълумотларига кўра, четда ишлаётган ота-оналарнинг фарзандлари орасида депрессия,

пасайиши кузатилади, уларнинг феъл-атворида тажовузкорлик, жиноий хатти-ҳаракатга мойиллик ривожланади. Ушбу тоифадаги болаларнинг 44 фоизи меҳр ва эътибор етишмаслигидан ранжишини билдирган.

«Хорижда ишламасанг, яхшигина даромад топа олмайсан» деган ақидани онгу шууримизга сингдиришимиз мутлақо нотўғри. Чунки ўз касбининг усталарига, замонавий касб-ҳунарларни пухта эгаллаганларга юртимизда ҳам яхшигина ҳақ тўланади. Қолаверса, пул топишни миллий, оилавий қадриятларимиздан устун қўйиш маънавий оқсоқликни келтириб чиқаради.

Келажагимиз бунёдкори, эртанги умидимиз, қариганимизда белимизга қувват бўладиган, юзимизни ёруғ қиладиган, шаънимизни ҳимоя қиладиган болаларимизга кўпроқ меҳр кўрсатайлик. Зеро, меҳр-оқибатдан, муҳаббат ва ишончдан бунёд бўлган оилада доим бахт, шодлик ҳукм суради.

Маҳлиё ХОЛОВА.

Навоий вилояти.

О'QISHNI TAVSIYA QILAMAN

«SAFAR DAFTARI»GA SAYOHAT

Mutolaa insonni ma'naviy yuksalish sari yetaklaydigan kuchli vositadir. Ammo har qanday kitob emas, balki qalbgga yorqin ta'sir o'tkaza oladigan, o'quvchini o'ylantiradigan va falsafiy mazmun-ga ega asarlar bu jarayonni haqiqiy zavqqa aylantiradi. Yozuvchi Xurshid Do'stmuhammadning «Safar daftari» asariga nisbatan ana shu fikrlarni aytish mumkin.

chuqur mushohada, xalq, millat va inson haqidagi fikrlar mujassam. Asarni o'qish jarayonida kitobxon nafaqat dunyoni, balki o'zini anglay boshlaydi.

Muallif shunday yozadi: «Safar deganing o'zingdan qochishga emas, o'zingni topishga xizmat qilsa kerak». Bu satrlarda yozuvchi sayohatning haqiqiy maqsadini ochib

beradi. Unga ko'ra, inson uzoq yurtlarga borishi — yangi yerlarni ko'rish uchun emas, balki o'z qalbining zabonsiz holati bilan yuzlashishi uchundir. Bu fikr kitobxonni o'yga solishi shubhasiz.

Asarning yana bir nuqtasi: «Har bir millat o'z madaniyati, o'z tili va adabiyoti bilan tirikdir. Ularsiz millat o'zligini yo'qotadi». Bu fikr orqali muallif mutolaaning milliy o'zlikni saqlashdagi o'rnini ulug'laydi. Xurshid Do'stmuhammad uchun adabiyot — bu millat qiyofasi. U dunyoni ko'zdan kechirarkan, o'zbek xalqi madaniyati va ma'naviyatiga qiyosan tahlil qiladi. Kitobxon uchun bu gaplar buyuk darsga aylanadi: u kitob o'qishni faqat vaqt o'tkazish deb emas, balki o'zligini saqlash va rivojlantirish vositasi deb tushunadi.

Har bir safarda u dunyodan ko'ra, inson qalbining kengligi, torligi, ma'naviy sathini ko'radi. Shu ma'noda «Safar daftari» — bu sayohat haqida emas, inson qalbi va uning ma'naviy kamoloti haqidagi asardir. Mutolaa orqali kitobxon nafaqat geografik makonlar, balki ruhiy holatlar bo'ylab sayohat qiladi. Asardan keltirilgan har bir iqtibos kitobxon qalbidagi katta taassurot qoldiradi, uni o'zini anglash, fikr qilish va eng muhimi — kitobga muhabbat bag'ishlashga undaydi.

Bir so'z bilan aytganda, «Safar daftari» haqiqiy mutolaa zavqini uyg'otadigan asardir. Shubhasiz, u kitobxon uchun ruhiy yo'lbo'shchi bo'la oladi.

Ulug'bek ABDUVOHIDOV,
Mingbuloq tumani IIB huzuridagi
Tergov bo'linmasi tergovchisi,
katta leytenant.

■ Республика Каракалпакстан

ВETERАН И НЫНЕ В СТРОЮ

Людей преклонного возраста особо чтят на Востоке. Прожитые годы – свидетельство мудрости и жизненного опыта, к которым стремится приобщиться молодежь. Одним из таких уважаемых людей является майор в отставке Сейтмурат Жуманазаров. Ветеран органов внутренних дел недавно отметил 80-летие.

Он родился в поселке имени Жданова Кегейлийского района (ныне ССГ «Кутанкул» Нукусского района) в рабочей семье. После окончания школы был призван в армию. Срочную службу проходил в Мурманске, в одной из частей Северного флота. После демобилизации вернулся на Родину и поступил на годичные курсы подготовки бухгалтеров в Бухаре. В 1969 году молодой специалист был принят бухгалтером в отдел народного образования вновь созданного Нукусского района.

Спустя некоторое время его пригласили на работу в райотдел внутренних дел – знание местности, владение русским языком и профессиональные навыки не остались незамеченными в период нехватки кадров. Начал с должности паспортиста паспортного стола Нукусского ОВД. Его наставником был начальник РОВД подполковник Бахий Раметов.

В то время из-за ограниченного личного состава и обширности территории района на задания привлекались все сотрудники отдела. Однажды ночью Сейтмурату позвонил начальник и приказал подключиться к поиску преступника в составе опергруппы. В ходе граждан «Кирантау» было совершено

убийство. В три часа ночи вместе с сыном Усербаем он выехал в указанном направлении на мотоцикле «Урал». Оказалось, что пьяный мужчина во время семейной ссоры зарубил топором своего тестя и скрылся в неизвестном направлении.

Беседа с соседями дала тонкую ниточку для поиска. Они сообщили, что недалеко находится дом отца мужчины.

Сейтмурат направился туда. Разговаривая с отцом беглеца, он спокойно и аргументированно объяснил, что попытка скрыться от правосудия только усугубляет вину. Отец внял доводам и согласился помочь.

Под утро они вдвоем направились в заросли тукая, где прятался протрезвевший мужчина. На мотоцикле Сейтмурат доставил убийцу в отдел. Там как раз проводил-

ся инструктаж дополнительно привлеченных к поискам сотрудников. За оперативную поимку преступника С. Жуманазарову была объявлена благодарность МВД Республики Каракалпакстан и вручена денежная премия.

Герой нашего очерка не только совершенствовал свое мастерство, но и стремился к новым знаниям. Он поступил на заочное отделение

факультета географии Нукусского государственного университета и в 1987 году успешно окончил вуз.

Его начали продвигать по службе. В разные годы он возглавлял отделение общественной безопасности Нукусского района, был старшим инспектором дежурного отделения, начальником паспортного стола. Воспитал немало учеников. В отставку вышел в 1995 году в звании майора.

– Годы берут свое, не успел оглянуться – уже восемьдесят. Вместе с супругой Тургангул Назарбаевой воспитали троих сыновей и троих дочерей, создали им условия для получения высшего образования. Ныне один из внуков идет по моим стопам – Бахтияр Сейтмуратов служит в УБДД МВД Республики Каракалпакстан, – говорит ветеран.

– И после выхода на пенсию С. Жуманазаров помогает в воспитании молодых сотрудников, – отметил вклад нашего героя председатель Совета ветеранов РОВД Кидирбай Гулманов.

Азамат ПИРНИЯЗОВ,
соб. корр.

Охрана окружающей среды

ЗАДЕРЖАНЫ БРАКОНЬЕРЫ

В республике проходят усиленные рейды против незаконного лова рыбы с использованием электротока.

Инспекция государственного экологического надзора Министерства экологии, охраны окружающей среды и изменения климата во взаимодействии с оперативными сотрудниками УВД Сырдарьинской области, территориальными подразделениями СГБ, прокуратуры провели очередное контрольное мероприятие.

Во время рейда на территории ассоциации водопользователей «Шоликор» Сырдарьинского района, было установлено, что граждане Б. Х. и Н. А. занимались незаконной рыбной ловлей

с применением запрещенного орудия – электрической удочки на участке реки Сырдарья, протекающем через эту тер-

риторию. Нарушители, погрузив 79 рыб различных видов и рыболовные принадлежности в транспортное средство, наме-

ревались продать улов на Чиназском рыбном рынке Ташкентской области.

По данному факту с нарушителей были взяты объяснительные, в установленном порядке составлен соответствующий акт. Незаконно выловленная рыба и орудия лова изъяты и помещены на временное хранение до вынесения правовой оценки. Транспортное средство, использованное при правонарушении, на основании п. «в» ст. 291 КоАО помещено на штрафстоянку.

Материалы дела направлены в правоохранительные органы.

Соб. корр.

MULOHAZA

UVOL ZAVOLGA YETAKLAR

Ertalab mahallani aylanib yursam, yoshgina juvon yelimxalta to'la nonni chiqindixonaga tashlayotgan ekan. «Qizim, buni mol-holi bor kishilarga bersangiz bo'lmaydimi, axir, shuncha non uvol-ku, desam, amaki, ular shu yerdan olib ketishadi», dedi.

Chindan ham chiqindixonada 3–4 ta qop non bo'laklari alohida turgan ekan. Birdan xayolimga o'tgan asrning 70–80-yillari keldi. O'shanda ham nonlar chiqindiga tashlanganini, hatto arzon bo'lgani uchun ba'zi odamlar uni do'kondan olib kelib, mollariga berishganini ko'pchilik biladi. Ammo oradan ko'p o'tmay, aniqrog'i, o'tish davrida ko'pchilik nonga zor bo'lgani ham sir emas. Ayniqsa, o'sha paytlarda qishloqlarda odamlar 2 ta qo'yini sotib, bir qop un olganlarini hali hanuz eslashadi...

Bugun 4 kilo go'shtning puliga 1 qop un olsa bo'ladi. Kimdir buni hisoblab, nahotki, har biri o'rtacha 25–30 kilo go'sht qiladigan 2 ta jaydari qo'y 50 kilodan ziyod go'sht qilsa-yu, unga atigi 50 kilogramm un xarid qilingan bo'lsa?! Axir bu bir kilo unning narxi bir kilo go'shtga teng degani-ku. Qo'y-sanglar-chi, deb ishonmasligi ham mumkin. Lekin bu holat inkor qilib bo'lmas fakt edi...

To'g'ri, bugun shaharlarning barcha mahallalarida chiqindixonalar bor. Ularda chiqindilarni sa-

ralab, alohida to'plab, non bo'laklarini xaridorlarga sotishayotgani ham yaxshi. Chunki bu bir jihatdan ayrim ko'chaga non tashlovchilarni uvolidan saqlayotgan bo'lsa, boshqa tarafdin, mol boquvchilar uchun yana bir ozuqa manbayini

paydo qildi. Ammo hamma joyda ahvol shunday, deb ayta olamizmi?

Agar har beshta chiqindixonadan, keling, o'ntasidan bittasida bo'lsin, non mollar uchun olib ketilmasdan, chiqindiga aralashib ketayotgan bo'lsa-chi?!

Nahotki biz «Nonning ushug'iyam non», degan ibratli iboramizni unutgan bo'lsak?

NON — qadim-qadimdan ulug'lanib, insonning kundalik iste'molida aziz hisoblangan ne'mat. Arxeologik ma'lumotlarga ko'ra, boshqoli o'simliklar donlarini pishirib iste'mol qilish miloddan 10 – 15 ming yil muqaddam boshlangan, deb taxmin qilinadi. Bu davrlarda olov kashf qilingan bo'lib, donni pishirib yeyishga imkoniyat paydo bo'lgan. Dastlab, boshqoli cho'g'da dumbul qilinib, so'ng boshqoli ichida qovurilib, pishgan don uqalanib keyin iste'mol qilingan. Nonga «Avesto»da deyarli bir bob bag'ishlangan bo'lib u dehqonchilikning eng qimmatbaho mahsuli sifatida ta'riflangan.

ona, men non yemayman» deb baqirgani qulog'imga chalindi. Tamom, yurayotgan joyimda oyoqlarim ishlamay qoldi. Tomog'imga suyak qadalganday bo'ldi. Zo'rg'a o'zimni tutib, keyingi safar dedim-u, ortga qaytdim. O'sha kuni sinfga kirmadim. Axir biz bular-day paytimizda, bir burda nonga zor bo'lgandik. Ochlikdan nonga zorlarning bir-birini o'ldirganini ko'rgandim...

Vujudim titrab ketdi. Bolaligi urush davriga to'g'ri kelgan rahmatli Tashan bobo Hamroyevning «Bolalarim, sizlar podsholikda yashayapsizlar. Men sizlarday paytimda tong sahar turib, to tun qorong'usi tushguncha bug'doy-zorda boshqoli terardim. Enam rahmatli, bug'doyini boshqoli-idan ajratib, g'orqichoda tuyib, bizga qotirma qilib berardi. Shu bilan jon saqlardik, iyee bolam», deb gapirganlari esimga tushdi.

Shukrki, bugun bozorlarimizda yo'q narsaning o'zi yo'q. Hatto biz nomini bilmaydigan, chet mamlakatlarda yetishtiriladigan mevalargacha rastalar to'la. Ayniqsa, to'yilda dasturxonga qo'yiladigan turfa noz-ne'matlar – meva-yu

shirinliklar, salat-u yeguliklar qadimda podsholarning dasturxonida ham bo'lmagan bo'lsa kerak. Bunga faqat shukrona aytishimiz kerak. Ammo bu ne'matni uvol qilsa bo'ladi, degani emas. Chunki uvol zavolga yetaklaydi, barakani qochiradi.

Albatta, bu kunlarga yetishning o'zi bo'lmadi. Buning ortida mamlakatimiz rahbariyatining g'alla mustaqilligini ta'minlash yo'lidagi to'g'ri va oqilona siyosati, xalqimizning mashaqqatli mehnati yotibdi. Shunday ekan, bugun biz farzandlarimizga nafaqat nonni, balki har bir ne'matni qadrlashni, uvol qilmaslikni o'rgatishimiz, agarda ular uvol qilsa, bunga befarq bo'lmasligimiz kerak.

Shuhrat RO'ZIYEV,
jurnalist.

KARANTIN XIZMATI

INSON SOG'LIG'INI XATARGA QO'YMAYLIK

Respublikamizda odamlar va hayvonlar sog'lig'i uchun xavf tug'diradigan kasalliklar tarqalishining oldini olish, epizootik va epidemik vaziyatni barqarorlashtirish dolzarb vazifalar sirasiga kiradi. Shu bois IIV Karantin tadbirlarini ta'minlash bo'limi va uning quyi tuzilmalari tomonidan joylardagi veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish boshqarmalari, sog'liqni saqlash hamda boshqa mutasaddi idoralar bilan hamkorlikda qator tashkiliy chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda.

Joriy yilning o'tgan davrida veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish boshqarmalari bilan hamkorlikda 35 mingdan ortiq maxsus reydlar uyushtirildi. Mazkur reydlarda 2482 nafar shaxs veterinariya, veterinariya-sanitariya qoidalariga hamda belgilangan qoidalariga rioya etmagani aniqlanib, ularga nisbatan ma'muriy bayonnomalar rasmiylashtirildi. Shuningdek, boshqa turdagi ma'muriy huquqbuzarliklar sodir etgan 905 nafar shaxsga 312 mln. 590 ming so'm miqdorida jarima solingan bo'lsa, faoliyatida kamchiliklarga yo'l qo'ygan 4850 nafar mas'ul shaxs qattiq ogohlantirildi.

Joriy yilning 2-iyul kuni Toshkent viloyati Yangiyo'l

tumani «Qo'shyog'och» MFYda yashovchi fuqaro S.S. molxonasida veterinariya-sanitariya qoidalariga zid ravishda so'yish maydonchasini tashkil etgani va u yerda 403 kg go'sht mahsulotini saqlayotgani aniqlandi. Ushbu go'sht mahsuloti tuman Hayvonlar kasalliklari tashxisi va oziq-ovqat xavfsizligi davlat markazining tegishli xulosasiga ko'ra iste'molga yaroqsiz, deb topilib, belgilangan tartibda yo'q qilindi.

Umuman tadbirlar davomida iste'molga yaroqsiz bo'lgan 318856 kg go'sht, 81180 kg sut mahsulotlari (hayvonlar ichki a'zolari), 206806 kg. sut, 107639 kg parranda go'shti, 496798

dona tuxum, 112852 kg baliq, 147194 kg tuzlama va 121704 kg noma'lum sharoitida tayyorlangan oziq-ovqat mahsulotlari aniqlanib, savdodan olindi. Har bir holat bo'yicha sotuvchilarga tushuntirishlar berildi.

O'tgan davrda epizootik va epidemik osoyishtalikni saqlash maqsadida chorva va uy hayvonlari orasida yuqumli kasalliklar tarqalishining oldini olish bo'yicha

27607 marotaba targ'ibot tashviqot tadbirlari olib borildi. Bunday tadbirlar jumladan, dehqon bozorlarda 12286, mol bozorlarda 1764, yarmarkalarda 4427, savdo obyektlarida 3678, MFYlarda 3066, ta'lim muassasalarida 1260, korxona va tashkilotlarida 1434 marotaba tashkil etildi.

Bugun ijtimoiy tarmoqlarda iste'mol uchun yaroqsiz va kelib chiqishi noma'lum bo'lgan mahsulotlar tarqalishiga doir ma'lumotlar tarqalayotgani sir emas. Bunday holatlarning oldini olish maqsadida xodimlarimiz respublika hududida tashkil etilgan 18 ta YPX maskani va blok-postda chorva hamda chorva mahsulotlarini olib ketayotgan 60265 ta avtotransport vositasini tekshiruvdan o'tkazishdi. Natijada oziq-ovqat va chorvachilik mahsulotlarini tashishda veterinariya-sanitariya qoidalariga rioya etmagan 640 nafar shaxs aniqlanib, ularga nisbatan tegishli choralar ko'rildi. Shuningdek, veterinariya-sanitariya sohasida aniqlangan kamchiliklar yuzasidan mu-

tasaddi idoralarga 189 ta taqdimnoma kiritildi.

Masalan, joriy yilning 5-iyul kuni soat 20:00da Jizzax viloyati G'allaorol tumanidagi «Sangzor-15» YPX blok-postida «Samarqand – Toshkent» yo'nalishida harakatlanib ketayotgan, fuqaro U.O. boshqaruvidagi «Cobalt» rusumli avtotransport vositasining saloni va yukxonasi tekshirilganida, veterinariya-sanitariya qoidalariga zid ravishda, tegishli hujjatlarsiz 386 kg go'sht mahsuloti sotish maqsadida olib ketilayotgani ma'lum bo'ldi.

Ushbu go'sht mahsuloti tegishli tartibda tekshiruvdan o'tkazildi va iste'molga yaroqsiz ekani aniqlandi. Xalqimiz, yurtdoshlarimiz salomatligi bilan bog'liq bu masalalar faqat mas'ul tashkilotlar ishi, desak, o'rinli emas. Bunga barcha fuqarolar mas'ul bo'lishi zarur. Shundagina fuqarolarimiz sog'ligini xatarga qo'ymagan bo'lamiz.

Ravshan PIRIMQULOV,
IIV JXD JTSX Karantin
tadbirlarini ta'minlash
bo'limi boshlig'i,
podpolkovnik.

KORRUPSIYA – XAVFLI ILLAT

EGRI BO'LSANG, SINAR QANOTING

Sharof Rashidov tumanidagi «Qulama» mahalla fuqarolar yig'inida yashovchi T.I.ning G'allaorol tumanida fermer xo'jaligi ochganini eshitganlar uning yana bir yo'nalishda tadbirkorlik qila boshlaganiga ishonishdi. Ammo ko'p o'tmay T.I.ning maqsadi dehqonchilik emas, balki yer sotish ekani ma'lum bo'ldi. Chunki u fermer xo'jaligi yerlarining 15 gektarga xaridor qidiradi boshlagandi.

Tabiiyki, sug'oriladigan ekin maydoniga qiziquvchilar darrov topildi. Chunonchi, Jizzax shahrida istiqomat qiluvchi B.M. dala maydonini xarid qilmoqqa shaylandi. Olarmon

ekinzorning 1 milliard so'm ekanini bilgach, egalik huquqini beruvchi qonunchilik talablarini o'rgana boshladi. Bu jarayonda T.I. fermer xo'jaligiga tegishli yer maydonini sota olmasligini bilib qoldi. Shu bois holat haqida ichki ishlar organiga xabar berdi. O'z navbatida, soha vakillari tomonidan tezkor tadbir o'tkazilib, talab qilingan 1 milliard so'mning 400 million so'mini olgan gumon qiluvchi tegishli tartibda ushlandi.

Baxmal tumani Sanitariya-epidemiologik osoyishtalik va jamoat salomatligi bo'limi xodimi Sh.J. ham xuddi shunday jinoyatga qo'l urdi.

U «Nurli quyosh» mahallasi hududida joylashgan fermer xo'jaligi balansida bo'lgan 5 gektar yer maydonini fuqaro N.I.ga 15 ming AQSH dollariga sotmoqqa chog'lanib, talab qilingan pulning 190 million so'mini olgan vaqti qo'lga tushdi.

Ichki ishlar organlari xodimlari viloyat Sanitariya-epidemiologik osoyishtalik va jamoat salomatligi boshqarmasi mas'ullari E.A., E.M. hamda Ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish boshqarmasi mansabdori Sh.A.ning qo'llariga ham kishan taqdilar. Ular Jizzax shahrida «Obod» mahallasida yashovchi

Sh.Q.dan 400 AQSH dollari talab qilib, 5 million so'm olgan vaqti ushlandi. Gumon qiluvchilar bu pul evaziga Mirzacho'l tumani «Gulzor» mahallasida joylashgan maktabgacha ta'lim muassasasi va umumta'lim maktabi obyektlarini foydalanishga topshirish dalolatnomasiga imzo qo'yib berishni va'da qilishgandi.

Qisqasi, viloyatda korrupsiyaviy jinoyatlarga qarshi keskin kurash olib borilmoqda. Joriy yilning o'tgan davrida soha vakillari tomonidan shu kabi 264 ta jinoyat fosh qilingan.

Alijon ABDUSATTOROV,
o'z muxbirimiz.

Jizzax viloyati.

ВНИМАНИЕ: ПОДРОСТОК!

ОЦЕНКА РИСКА И
ПЛАН ЗАЩИТЫ

Постановлением Правительства Республики Узбекистан от 14 июля 2025 года утверждено Положение о порядке выявления случаев насилия в отношении детей, оценки степени риска, разработки и реализации плана защиты.

Согласно Положению, дети, пострадавшие от насилия или находящиеся под угрозой его совершения, могут обратиться самостоятельно либо через своих законных представителей в центры «Инсон», органы внутренних дел и другие ответственные органы.

Центры «Инсон» при участии органов внутренних дел изучают жизненную ситуацию ребенка в течение одного дня. При этом центр «Инсон» проводит предварительную оценку факторов, угрожающих жизни или здоровью ребенка, и может определить степень риска как «низкую» или «высокую». В случае если степень риска оценена как «высокая», органы внутренних дел принимают одну из следующих мер:

административное задержание лица, совершившего насилие, и применение мер процессуального принуждения;

выдача охрannого ордера ребенку или его законному представителю;

изъятие ребенка у родителей (одного из них) либо у иных лиц, под опекой которых он находится, и обеспечение его безопасности.

После устранения угрожающих факторов центр «Инсон» проводит комплексную оценку жизненной ситуации ребенка в течение 14 календарных дней.

На основании результатов комплексной оценки в течение трех рабочих дней разрабатывается план защиты ребенка.

В отношении лиц, совершивших насилие либо склонных к его совершению, могут применяться следующие меры:

прохождение коррекционной программы;

изъятие детей;

ограничение или лишение родительских прав;

принудительное лечение в наркологических учреждениях;

назначение принудительных мер медицинского характера.

ЦЕНТР ПОМОЩИ И ПОДДЕРЖКИ

В рамках состоявшегося пресс-тура представители СМИ посетили Центр оказания социально-правовой помощи несовершеннолетним ГУВД города Ташкента. Журналисты ознакомились с его деятельностью, получили информацию о ходе реализации проекта «Безопасная семья», инициированного Центром.

В ходе презентации специалисты озвучили следующие данные. В столице 1215 семей находятся в социально неблагополучных условиях.

В 366 семьях один или несколько членов страдают от алкогольной зависимости. В 52 семьях проблемой является наркомания. Около 420 семей находятся под угрозой распада.

Подчеркнуто, что в рамках проекта особое внимание уделяется индивидуальной и системной работе с детьми из неблагополучных семей. На сегодняшний день в Центр привлечено около 20 таких детей. Журналисты побеседовали с ними. Ребята рассказали о жизни в Центре, своих друзьях и воспитателях, о планах на будущее.

Проект развивается, при-

влекая все больше ответственных организаций, что позволяет расширять охват

и оказывать комплексную поддержку.

Радик ТУМПАРОВ,
соб. корр.

ИЗ СЛЕДСТВЕННОЙ ПРАКТИКИ

ИЗЛИШНЯЯ ДОВЕРЧИВОСТЬ

Мошенничество – это завладение чужим имуществом или правом на чужое имущество путем обмана или злоупотребления доверием.

На скамье подсудимых Сарвар Абдуллаев (здесь и далее имена и фамилии изменены из этических соображений), 1989 года рождения, уроженец Ташкента. Он обвиняется в мошенничестве, совершенном в крупном размере, что квалифицируется по пункту «а» части 3 статьи 168 Уголовного кодекса Республики Узбекистан.

... Евгений Комов, 1979 года рождения, продал свой дом, расположенный в махалле имени Ашрафи Яшнабадского района, за 10 900 долларов США. В этот момент и появился С. Абдуллаев,

представившийся опытным маклером. Он предложил Евгению свою помощь в приобретении комнаты в общежитии, заверяя, что «сделка будет выгодной и быстрой».

Евгений передал Сарвару деньги, но так и не дождался комнаты. Абдуллаев, присвоив всю сумму, обязательства не выполнил. В результате Комов потерял деньги, а злоумышленник незаконно завладел чужим имуществом.

Потерпевший обратился в правоохранительные органы. В ходе следствия были собраны

доказательства вины Абдуллаева. Суд признал его виновным и назначил наказание в соответствии с Уголовным кодексом.

Эта история – напоминание о том, как важно быть бдительным. Мошенники, в жажде наживы, умело используют доверчивость людей. Не передавайте деньги без заключения официального договора. Помните, что ваша осторожность – лучшая защита от обмана.

Хадича ХУЖАНОВА,
майор.
Рафик ЕНИКЕЕВ.

UCH AVLOD UCHRASHUVI

VATANGA MUHABBAT – KASBGA SADOQAT

Farg'ona viloyati IIBda Ichki ishlar vazirligi Akademiyasini tamomlab, sohaviy xizmatlarda ilk faoliyatini boshlagan yosh xodimlar hamda ustozlar va faxriylar ishtirokida uch avlod uchrashuvi o'tkazildi.

«Vatanga muhabbat – kasbga sadoqat» shiori ostida tashkil etilgan tadbirda Faxriylar kengashi raisi va uning a'zolari so'zga chiqib, yosh xodimlarga xizmat davomida asqatadigan muhim va qimmatli maslahatlar berishdi.

Ustozlar o'zlarining boy tajribalari bilan o'rtoqlashib, yoshlarni sergaklikka, halollikka va fidoyilikka chorlashdi. Kasbga sadoqat va halol mehnat insonni elda aziz va mukarram qilishi, ichki ishlar organi faxriysi degan yuksak martabaga olib boradigan eng to'g'ri yo'l ekanligi hayotiy misollar bilan tushuntirildi.

Samarqand Tomonlarda

PROFILAKTIK TADBIRLAR SAMARASI

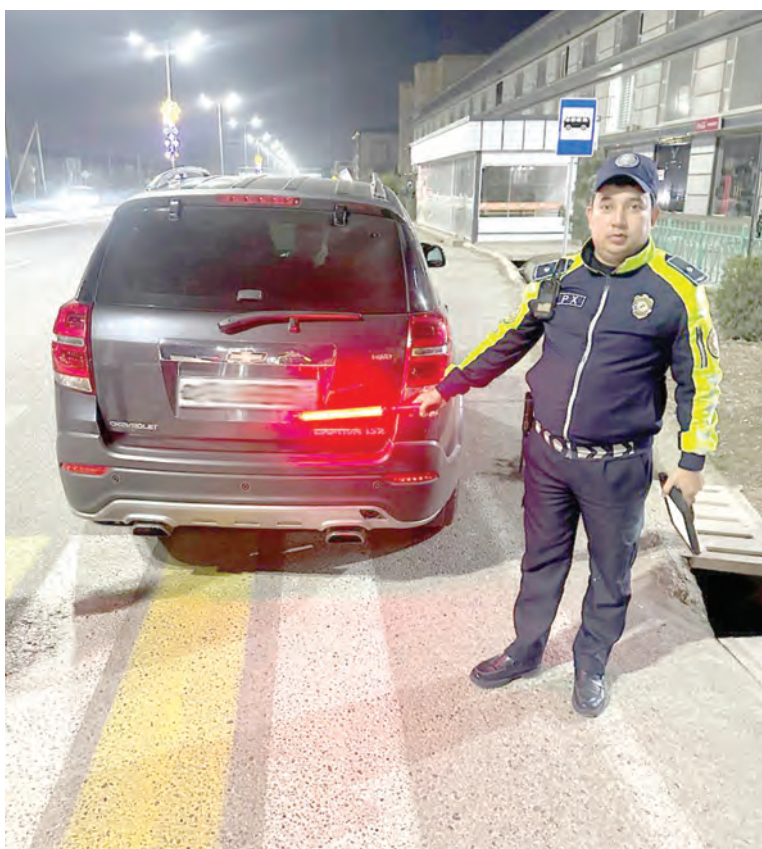
Yurtimizda o'tkazilayotgan «Xavfsiz va sog'lom yurt» tezkor profilaktik tadbirlari doirasida Samarqand viloyatida ham keng qamrovli ishlar amalga oshirilmoqda.

– Tadbirlar davomida 170 dan ortiq jinoiy va 100 dan ziyod ma'muriy holat aniqlandi, 33 nafar qidiruvdagi shaxs ushlanib,

23 nafar bedarak yo'qolgan shaxs topildi, – deydi viloyat IIB Axborot xizmati rahbari, kapitan Hamidullo Sag'dullayev.

Hududlarda o'tkazilayotgan «Xavfsiz oila va farovon hayot», «Tig'», «Qoradori-2025», «Tungi rey» kabi tadbirlar orqali jinoyat va huquqbuzarliklarning oldi olinmoqda. Ayniqsa, voyaga yetmaganlar o'rtasida olib borilayotgan maqsadli targ'ibot ishlari yordamida ko'plab yoshlar nojo'ya yo'llardan qaytarilmoqda. Jinoyatlarning barvaqt oldini olish uchun aholi orasida xonadonlar, savdo do'konlari va boshqa ob'ektlarni qo'riqlash markaziga ulash, ko'cha va jamoat joylarini zamonaviy videokuzatuv kameralari bilan jihozlashning afzalliklari tushuntirilyapti.

Xulosa sifatida aytadigan bo'lsak, yuqoridagi kabi profilaktik tadbirlar jinoyatchilikning oldini olish, yurtimizda sog'lom muhit yaratish, tinch va barqaror hayotni ta'minlashga xizmat qilmoqda.

(Davomi. Boshlanishi 1-betda).

– Turkiyaning Denizli shahridan keldim, – deya o'z taassurotlarini bizga so'zladi turkiyalik sayyoh Gonul Sulayici. – Bu yerdagi ko'hna obidalar orolab yurar ekanman, kitoblarda o'qigan rivoyatlar, afsonalar ko'z oldimda gavdalandi. Aslida, Samarqand bu afsona va haqiqat o'rtasidagi tilsimli ko'prikdir. Samarqandga borsam, albatta, mashhur «Siyob» bozorini aylanaman degandim. Keldim, ko'rdim, qimmatbaho ipaklar, nonlar, shirinliklaridan xarid qildim. Turizm politsiyasi xodimlarining chiroyli muomalasi, odamlarning samimiyati, mehmondo'stligi, yurakdan chiqqan «Xush kelibsiz!» degan so'zlari meni quvontirdi. Shahar har bir mehmonni o'ziga rom etadi, seni o'z qissasining bir qahramoniga aylantiradi. Chunki Samarqandga kelish faqat sayohat emas. Bu qalbning uzoq yillar orzu qilgan safari, tarix bilan suhbat, o'ziga xos madaniyat bilan ro'para kelishdir.

Ming marta eshitgandan ko'ra, bir bor ko'rgan afzal. Siz ham moziy va bugun uyg'unlashgan ko'hna va hamisha navqiron Samarqandga bir keling!

Umida MAMADALIYEVA,
o'z muxbirimiz.

▶ YO'L QOIDANI YOQTIRADI

«DIQQAT: PIYODA!»

SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA ISHLAYDI

Joriy yilning olti oyida og'ir turdagi avtohalokatlar keskin kamaygan hududlar qatoridan – Toshkent viloyati markazi – Nurafshon shahri ham joy olgan bo'lib, YTHlar oqibatida birorta o'lim holati kuzatilmagan. Bu fakt shu yil 9-iyul kuni davlatimiz rahbari raisligida yo'l harakati xavfsizligini ta'minlash, infratuzilmasini yaxshilash va tirbandliklarni kamaytirish chora-tadbirlari muhokamasi yuzasidan o'tkazilgan videoselektor yig'ilishida alohida e'tirof etildi.

– Yo'l harakati xavfsizligini ta'minlash, yo'l-transport hodisalarining oldini olish maqsadida sinov tariqasida respublikada ilk bor sun'iy intellekt asosida ishlaydigan zamonaviy piyodalar o'tish joyi Nurafshon shahrida o'rnatildi. Biz har tomonlama namuna bo'lishimiz kerak, – deydi shahar IIB JXX YHXB

O'tgan 2024-yil va joriy yilning hozirgi davrigacha bo'lgan muddatda Nurafshon shahri yo'l-transport hodisalari, qo'pol qoidabuzarliklarning oldini olish borasida nafaqat viloyatda, balki respublika miqyosida namuna bo'lmoqda.

kin. Yo'llarda avtotransport vositalarining xavf-xatarsiz harakat qilishi va har qanday haydovchiga avtoulavlarni boshqarishda salbiy ta'sir ko'rsatadigan omillarni bartaraf etish hozirgi kunda dolzarb muammo bo'lib kel-

moqda. Sohaga zamonaviy texnologiyalarni keng jalb qilish bu borada ijobiy natijalarini berishiga ishonchimiz komil.

Abror POYONOV,
o'z muxbirimiz.

Toshkent viloyati.

Abu KENJAYEV
olgan suratlar.

boshlig'i, mayor Inomjon Umarov.

Ushbu innovatsion tizim kechki va tungi vaqtlarda piyodalar yo'lga chiqqan zahoti avtomatik tarzda haydovchilarga «Diqqat: piyoda!» yozuvi orqali ogohlantirish beradi. Maxsus proyektorlar yordamida yo'l ustida 5.16.1 va 5.16.2 yo'l belgilarining aksi tushiriladi hamda zebra chiziqlari yoritilib, haydovchilar uchun yanada ko'rinadigan holga keltiriladi. Bu piyodalar ishtirokida sodir bo'lishi mumkin bo'lgan yo'l-transport hodisalarining oldini olishga xizmat qiladi.

Mutaxassislarining ta'kidlashicha, tizim sinovdan muvaffaqiyatli o'tsa, Toshkent viloyati va respublikaning boshqa hududlarida ham joriy etilishi rejalashtirilgan.

Eshqobil Jahongirov,
piyoda:

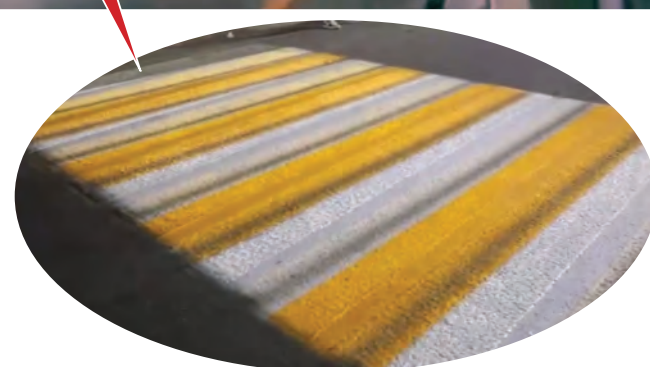
– Yangilikdan judayam quvondik. Sababi, ushbu innovatsion tajriba biz, piyodalarning, shuningdek, haydovchilarning ham mas'uliyatini ikki karra oshirishi shubhasiz. O'zimizni ancha xavfsiz va qulay his qilishga nima yetsin!

Said Aliyev,
haydovchi:

– Adolatli yechim bo'libdi. Ba'zan ayrim piyodalarning o'tish joyidan harakatlana-yotganda telefondan foydalanishi, videolar tomosha qilishi hamda quloqchilarni taqib olib yo'l belgilari talablariga rioya etmasligi jahlimizni chiqarardi. Ular had-dan tashqari xotirjamlikka berilishardi. Endi, piyodalar ham e'tiborli bo'lishadi...

Transport vositalari bilan bog'liq jinoyatlarning sodir etilishi natijasida davlat, jamiyat va shaxs manfaatlariga moddiy zarar yetkazilishi, fuqarolar huquq va erkinliklarining poymol etilishi, mulkiy va boshqa zararlar kelib chiqishi mum-

JAZONI IJRO ETISH MUASSASALARIDA

FAOL ISHTIROKCHILAR TAQDIRLANDI

Ichki ishlar organlarida o'tkazilayotgan «Xafvsiz va sog'lom yurt» keng qamrovli tezkor-profilaktik tadbirining ikkinchi bosqichi davomida IIV huzuridagi JIED 4-min-taqaviy muvofiqlashtirish markazi 33-sonli manzil koloniyasida ham qator ishlar amalga oshirilmoqda. Yaqinda Muborak tumani IIB Probatsiya xizmati, Ma'naviyat va ma'rifat markazi, Yoshlar ishlar bo'limi va boshqa hamkor tashkilotlar vakillari ishtirokida yosh mahkumlar o'rtasida uyushtirilgan ma'naviy-ma'rifiy targ'ibot va sport tadbirlari shular jumlasidan.

Avvalo, mamlakatimizda yoshlarga oid davlat siyosati, ularning bo'sh

vaqtini mazmunli tashkil etish, bandligini ta'minlash borasida olib borilayotgan ishlar to'g'risida ma'lumot berildi. Jumladan, koloniya

boshlig'ining birinchi o'rinbosari, podpolkovnik B.Elmuurodov tomonidan qonunchilikdagi yangiliklar, javobgarliklar xusu-

sida so'z yuritilib, qayta jinoyat sodir etishning, mavjud tartib-qoidalarga rioya etmaslikning salbiy oqibatlarini tushuntirildi.

Bilib-bilmay yoki ehtiyotsizlik tufayli jinoyatga qo'l urgan shaxslarni qayta tarbiyalash, ular jamiyatda o'z o'rnini topishida kasb-hunar o'rganish o'ta muhimligi ta'kidlandi. Shuningdek, yosh mahkumlar o'zlarini qiziqtirgan savollarga tegishli javob olishdi.

Shuningdek, yosh mahkumlar o'rtasida sportning shaxmat, shashka, tosh ko'tarish, to'sinda tortinish yo'nalishlarida musobaqalar o'tkazildi. Ularda faol ishtirok etganlar esdalik sovg'alari va diplomlar bilan taqdirlandi.

O'z muxbirimiz.
Qashqadaryo viloyati.

DOLZARB MAVZU

KIBERXAVFSIZLIK MADANIYATI
OTMda qanday shakllantiriladi?

Bugungi kunda ta'lim tizimi tez sur'atlar bilan raqamlashtirilmoqda. Elektron darsliklar, masofaviy ta'lim platformalari, raqamli baholash tizimlari – bularning barchasi zamonaviy o'quv jarayonining ajralmas qismiga aylangan. Biroq bu qulayliklar ortida kiberxavfsizlik tahdidlari deb ataladigan xavf ham yashiringani hech kimga sir emas.

Kiberjinoyatlar tobora ko'payib borayotgan hozirgi kunda oliy ta'lim muassasalari bu borada, ayniqsa, zaif bo'g'inga aylanmoqda. Sababi – katta hajmdagi shaxsiy va ilmiy ma'lumotlar aynan shu tizimlarda jamlanadi. Raqamlashtirish jarayonining jadalligi fonida bu tahdidlar yanada keskinlashmoqda. Axborotlar o'g'irlanishi, tizimlarga hujumlar, hatto firibgarlik yo'li bilan foydalanuvchilarning parollarini olish – bular endi faqat texnik muammo emas. Bu salbiy hodisalar nafaqat moliyaviy zarar keltiradi, balki oliy ta'lim muassasasining obro'siga ham jiddiy putur yetkazadi.

Eng achinarlisi shundaki, bu tahdidlar ko'pincha foydalanuvchilarning o'z bilimsizligi tufayli ro'y beradi. Talabalar, o'qituvchilar va hatto ma'murlar orasida kiberxavfsizlikka oid bilimlar ko'pincha yuzaki bo'ladi. Bu esa ularni xakerlar va fishing kabi kiberjinoyatlarga qarshi kurashda ojiz holatga keltiradi.

Shuni unutmaslik kerakki, kiberxavfsizlik – faqat parol yaratish yoki antivirus o'rnatish emas. Bu – madaniyat, xatti-harakat, ong darajasi va tashkiliy yondashuvlarning jamlanmasi. Bugungi ta'lim tizimida bu madaniyatni

shakllantirish dolzarb vazifaga aylangan.

Afsuski, hozirda qo'llanilayotgan yondashuvlar – bir martalik seminarlar yoki oddiy darsliklar orqali bilim berish o'z samaradorligini yo'qotmoqda. Shu bois interaktiv darslar, gamifikatsiya (o'yin shak-

lida o'qitish), simulyasiyalar, xabardorlik kampaniyalari kabi zamonaviy metodlar talab etilmoqda.

Yaqinda mamlakatimizning turli oliy ta'lim muassasalarida o'tkazilgan tadqiqotda 250 nafar talaba, o'qituvchi, axborot texnologiyalari mutaxassisi va ma'muriy xodimlar qatnashdi. So'rovnomalar, intervyular, fokus-guruhlar, hujjatlar tahlili va tajribaviy mashg'ulotlar

asosida olingan natijalar shuni ko'rsatdiki, ko'pchilik foydalanuvchilarning kiberxavfsizlik bo'yicha bilimlari past darajada ekan. Ular o'z qurilmalarini va ma'lumotlarini himoyalashda eng oddiy xatoliklarga yo'l qo'yisharkan. Intervyular orqali aniqlanishicha, ko'plab

muassasalarda kiberxavfsizlik siyosati mavjud bo'lsa-da, u amalda yetarlicha joriy etilmagan. Tajribaviy mashg'ulotlar esa interaktiv yondashuvlar an'anaviy usullarga qaraganda samaraliroq ekanini ko'rsatdi. Talabalar gamifikatsiyalangan treninglar va simulyasiyalarda nafaqat bilim olishgan, balki amaliy ko'nikmalarini ham egallashgan.

Bu tadqiqot yana bir haqiqatni isbotladi – kiberxavfsizlikni ta'lim tizimiga chuqur integratsiya qilish zarur. Bu jarayonda quyidagilar muhim ahamiyatga ega:

- o'quv dasturlariga kiberxavfsizlik bo'yicha alohida bloklar kiritish;
- o'qituvchilar va talabalar uchun interaktiv, amaliyotga yo'naltirilgan o'quv platformalarini joriy etish;
- xabardorlikni oshirish bo'yicha doimiy kampaniyalar o'tkazish;
- fishing, ijtimoiy muhandislik va boshqa hujumlarni simulyatsiya qilish orqali amaliy mashg'ulotlar o'tkazish.

Shuningdek, kiberxavfsizlik madaniyatini o'rganishda psixologik, motivatsion va tashkiliy omillarni chuqur tahlil qilish, mazkur madaniyatni baholashning yangi, innovatsion uslublarini ishlab chiqish lozim.

Shubhasiz, bu boradagi tadqiqotlar davom ettirilishi kerak. Chunki raqamli transformatsiya tobora chuqurlashib borayotgan hozirgi sharoitda kiberxavfsizlik – texnologiya emas, madaniyat masalasidir.

Ismigul MARDONOVA,
Buxoro davlat pedagogika
instituti magistranti.

LIMONLI SUVNING SHIFOBAXSH XUSUSIYATLARI

Iliq suvga limon siqib iste'mol qilish inson organizmi uchun juda foydali. Ushbu sitrusli meva tarkibida kaltsiy, temir, fosfor, magniy va rux kabi mineral moddalar, B guruhi, A, C, P vitaminlari mavjud. Bu ichimlik ovqat hazm qilish tizimi, jigar va ichaklar faoliyatini yaxshilaydi, oshqozonga yaxshi ta'sir qiladi va jig'ildon qaynashidan xalos etadi.

Limonli suv erta tongdan tanaga tetiklik baxsh etadi, kun davomida ishlash qobiliyatini oshirib, asab tizimiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Qonda kaliy miqdori kamayib ketse, inson ruhan siqilib, ortiqcha xavotirlanish holatiga tushishi mumkin. Limon esa kaliyga boy bo'lgani uchun insonni ruhiy iztirobdan qutqaradi, kayfiyatni ko'taradi. Ushbu mikroelement miya va asab tizimi me'yorida ishlashi uchun juda zarur.

Limondagi C vitamini organizmning himoya kuchlarini tiklaydi va viruslarga qarshi kurashishda yordam berib, immunitetni mustahkamlaydi. Limonli suv teri holatini ham yaxshilaydi, vazn tashlashda

yordam beradi. Ovqat hazm qilish tizimining me'yorda ishlashi modda almashinuvini yaxshilaydi. Limon kislotasi esa o'z o'rnida, yog'larni eritishga xizmat qiladi.

Bu ichimlik yurak-qon tomiri tizimi kasalliklari bilan og'rigan insonlarga tavsiya etiladi. Negaki u arteriya va boshqa qon tomirlarining tozalanishiga xizmat qiladi. Bu esa yurak xastaliklari yuzaga kelishi va rivojlanishi xavfini kamaytiradi. U qonni tozalaydi, ko'tarilgan qon bosimini tushirishda yordam beradi. Qondagi xolesterin va qand miqdorini me'yorlashtiradi. Limonli suv organizmdan toksinlar va zararli moddalarni chiqarib tashlaydi, moddalar almashinuvini yaxshilaydi, shamollash bilan bog'liq kasalliklarning oldini olish va davolashda yaxshi samara beradi.

O'tkir va yoqimli ta'm hamda hidga ega bo'lgan limon nafasni tozalaydi, og'iz sohasidagi noxush

hidni bartaraf etadi. Limon sharbatining o'zi hatto tish emalini yemirishga qodir, ammo bu mevaning suvga solingan ko'rinishi o'ta yumshoq va yoqimli ta'sirga ega bo'ladi.

Bunday ichimlikni har kuni nonushtadan 25-30 daqiqa oldin iliq holda ichish tavsiya etiladi. Faqat shundagina moddalar almashinuvini jarayoni to'g'ri ishga tushadi, suyuqlik tarkibiy qismlari o'z vazifasini bajarishga kirishadi. Chunki och qoringa sovuq suv qabul qilish oshqozon uchun zararli hamda

ichaklar siqilishini keltirib chiqarishi mumkin.

Ertalab limonli suv ichish me'yorini 1 stakandan oshirmang. Ichimlik yangi hozirlangan bo'lishi o'ta muhim, chunki vaqt o'tib unda hech qanday foydali mikroelementlar qolmaydi. Limonli suvdan keyin, albatta, to'yib nonushta qiling. Chunki uning ta'sirida oshqozon yanada faol shira ishlab chiqarishni boshlaydi. Shuning uchun ertalabki tamaddi oqsil va vitaminlarga boy mahsulotlardan iborat bo'lishi kerak.

Hakimjon UZOQOV,
IIV Markaziy poliklinikasi
bo'linma boshlig'i, mayor.

MAVSUMIY KASALLIK

Ichburug' – yoz faslida aholi, ayniqsa, bolalar orasida avj oladigan mavsumiy kasalliklardan biri. Tibbiyotda bu patologiya o'tkir diareya, deb ataladi. Xo'sh, xastalikning kelib chiqishi qanday omillar bilan bog'liq? U qaysi belgilar bilan namoyon bo'ladi?

Yozda havo harorati issiq bo'lgani bois yeguliklar tez ayniydi. Ayniqsa, sut va sut mahsulotlari sifati qisqa muddatda buzilishi mumkin. Bu mazkur kasallikning kelib chiqishining birinchi omilidir. Kundalik hayotda gigiyena qoidalariga rioya qilmaslik ham o'tkir diareya kelib chiqishiga sabab bo'ladi. Ovqatlanishdan avval qo'llarni sovunlab yuvmaslik, meva-sabzavotlarni yuvmasdan iste'mol qilish shular jumlasidan. Bu holat esa, bakteriya va viruslarning og'iz orqali organizmga tushib, o'tkir yuqumli ichak kasalliklari qo'zg'alishiga olib keladi. Oqibatda diareyaning ilk belgilari namoyon bo'ladi.

Bosh aylanishi, og'rig'i, holsizlanish va peshobning kam ajralishi, najasning qon aralash, qora va suyuq bo'lishi, ichaklar bo'shaganidan keyin ham qorindagi og'riqning o'tib ketmasligi, tana haroratining yuqori bo'lishi xavotirlanishga sabab bo'ladigan alomatlaridir. Shu o'rinda o'tkir diareyada erta tashxisning ahamiyati juda katta ekanligini ta'kidlash joiz. Chunki davo choralari qancha tez boshlansa, samara shu qadar yuqori bo'ladi.

Bolalar va kattalarda ko'ngil aynishi va ich ketishi 12 soatdan ko'pga cho'zilsa,

darhol chora ko'rish kerak. Chunki bemor zarur miqdorda suyuqlik qabul qilmasa, hatto, daqiqalar ichida ahvoli og'irlashishi ehtimoli mavjud. Negaki, qusish, ich ketishi, yuqori harorat tufayli tananing suvsizlanishi tez sodir bo'ladi. Oqibatda bemorlarda peshob ajralishi to'xtab, buyrak yetishmovchiligi jarayoni boshlanishi

mumkin. Qolaversa, suv balansi kamayishi tufayli qon bosimi keskin tushib ketadi. Ayniqsa, bolalarda o'tkir diareya kuzatilsa, tezroq shifokor qat'iy nazorati ostida tanada yo'qotilgan suv o'rnini o'z vaqtida qoplash choralari ko'rish lozim.

Diareyada yog'siz bulyon, qo'shimchasiz makaron, kartoshka (po'sti bo'lmasligi kerak), suli yormasi, qaynatilgan tuxum, yog'siz va shakarsiz yogurt (yoki kefir), tovuq filesi (yoki mol go'shti) iste'mol qilish mumkin.

Sutli mahsulotlar, yog'li, qovurilgan, achchiq go'sht, dukkakli mahsulotlar, yong'oq va pistalar, loviya va no'xat, xom sabzavotlar, jo'xori, sarimsoq va piyoz, chips, konfet va shakar o'rnini bosuvchilar qo'shilgan saqichlar, karam va brokkoli, quritilgan mevalar, gazlangan ichimliklardan tiyilish kerak.

Xastalikning erta bosqichida hech qanday tomchi dorilarsiz vaziyatni o'nglash mumkin. Agar ham qusish, ham ich ketishi kuzatilsa, tomchi muolajalarini qo'llashga to'g'ri keladi. Biroq qusish to'xtamay, kuchli og'riq kuzatilsa, uni bartaraf etish uchun alohida muolajalar talab etiladi. Bunda shifokor ko'rsatmasisiz hech qanday dori qabul qilmang. O'zboshimchalik qilib jiddiy oqibatlar kelib chiqishiga sabab bo'lib qolmang.

Eng muhimi, yoz mavsumida har qachongidan-da ko'proq ovqatlanish tartibi, yeguliklar sifati, yaroqliligi hamda gigiyena qoidalariga e'tiborli bo'lish zarur.

Shahlo SATTAROVA,
Toshkent shahar IIBB Tibbiyot bo'limi
poliklinikasi infeksiyalar-shifokori.

РЕКОМЕНДОВАНО К ЧТЕНИЮ

СААДИ И ЕГО «ГУЛИСТАН»: МУДРОСТЬ СКВОЗЬ ВЕКА

Есть книги, которые не стареют, потому что в них заключены истины, понятные каждому поколению. Одной из таких книг по праву считается «Гулистан» Саади – величайшего персидского поэта и мыслителя XIII века.

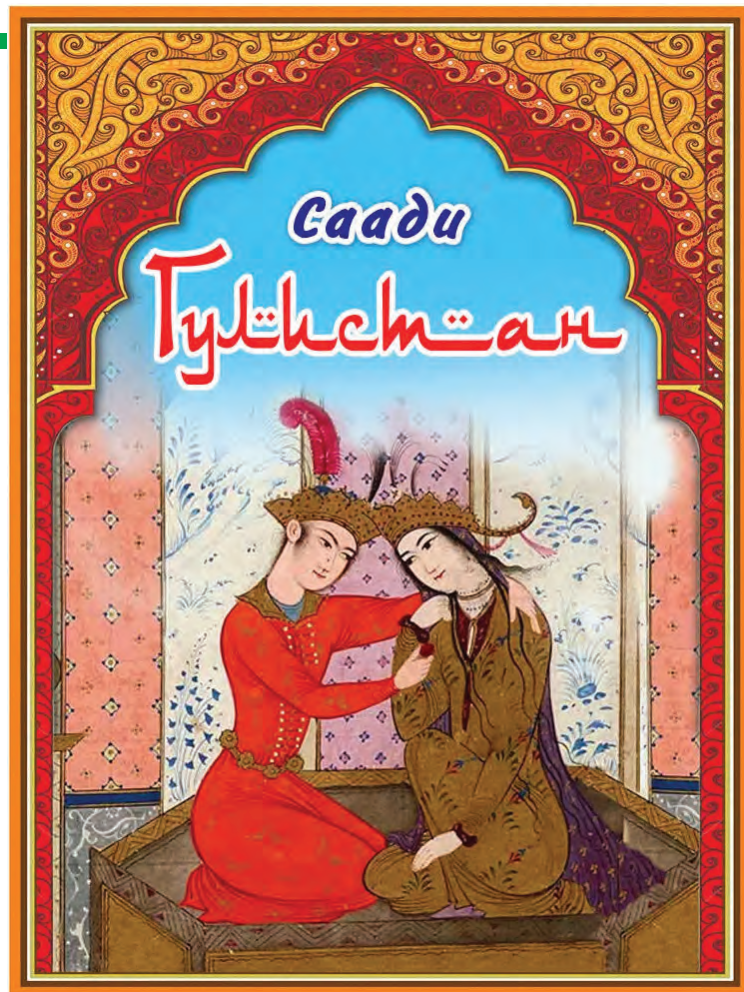
Ширазский мудрец Саади собрал в своем «Гулистане» притчи, короткие истории и размышления о том, что делает человека человеком. Он писал о справедливости и милосердии, о жадности и великодушии, о силе добрых дел и цене дурных поступков. Многие его афоризмы давно стали крылатыми выражениями, а строки о человечности звучат так же актуально сегодня, как и век назад:

«Все люди – члены
одного тела.
И созданы из
одной души.
Когда одна часть болит,
Боль чувствуют
все остальные».

«Гулистан» – это не просто книга для чтения, это книга для размышления. Она помогает взглянуть на жизнь шире, учит терпению, уважению к людям, наполняет сердце тихой мудростью.

Особенность книги в том, что она написана простым, понятным языком – это короткие истории и притчи, которые легко запоминаются. Их можно читать подряд, а можно открывать книгу на любой странице – и каждый раз находить мысль, которая откликнется именно сейчас.

Саади делит свой труд на восемь разделов, в каждом из которых со-

браны истории о разных сторонах человеческой жизни – о царях и правителях, о бедных и богатых, о добродетелях и пороках. Читая эти рассказы, невольно задумываешься: как много в поведении людей повторяется из века в век.

Не случайно «Гулистан» был настольной книгой и для восточных мудрецов, и для европейских философов. Его переводили на десятки языков, цитировали в речах и письмах, учили наизусть. Для многих поколений книга стала

своеобразным нравственным компасом.

Даже сегодня, когда технологии меняют нашу жизнь стремительно, Саади напоминает: главное в человеке – это сердце. Его «Гулистан» помогает увидеть ценность простых добрых дел, научиться прощать и понимать других.

Стоит взять эту книгу в руки хотя бы раз – и вы почувствуете, что она не про далекое прошлое. Она про нас.

Юлия ЧАЙКИНА,
соб. корр.

МУНАЖЖИМЛАР БАШОРАТИ (11 августдан 17 августгача)

Қўй. Келаётган ҳафта ўзингиз учун вақт ажратиш учун қулай палла. Ишда рағбатлантириш олиш ёки лавозимингиз кўтарилиши эҳтимоли бор. Лекин ҳиссиётга берилиб, хатога йўл қўядиган вазиятлар ҳам юзага келиши мумкин. Шунинг учун ҳар бир иш-ҳаракатни яхшилаб ўйлаб кўриб, сўнгра амалга оширинг.

Бузоқ. Ўзаро тушунмовчилик, келишмовчилик ва муроСага келмаслик яқинларингиз билан муносабатларга салбий таъсир кўрсатиши мумкин. Ким биландир зиддиятга боришдан тийилинг, бу жиҳат сизга ушбу даврни енгиб ўтишга халақит қилади. Вазиятдан чиқиш учун кўпроқ сайр қилинг ёки сафар ташкиллаштиринг.

Эгизаклар. Мазкур ҳафтада узокдан хушхабар оласиз. Сешанба кuni кераксиз пул сарфидан ўзингизни асранг. Ҳафтанинг иккинчи ярмида ҳамкасблар билан низоли муносабатлар кузатилиши мумкин. Лекин бу борада оғирроқ бўлинг ва фақат шу орқали юзага келиши мумкин бўлган муаммонинг олдини олган бўласиз.

Қисқичбақа. Катта тажрибага эга одамларнинг маслаҳатларига кўпроқ кулоқ солинг. Улар тўғри қарор қабул қилишда сизга ёрдам беради. Ҳафта давомида барча ишларни тўғри тақсимлашга ҳаракат қилинг. Ҳафта бошида хушёр бўлинг: яқинларингиз сизга панд бериши мумкин.

Арслон. Анчадан бери қийнаб келаётган оилавий муаммоларнинг ечимини топиш имконияти туғилади. Уни асло қўлдан бой берманг. Мазкур ҳафта иш билан боғлиқ тadbирларда иштирок этиш учун мақбул даврдир. Ҳафтанинг иккинчи ярмида янги танишувлар кутмоқда.

Паризод. Қийин ва мушкул ишларга фақат суянчингиз бўлсагина киришинг. Айрим вазифалардан воз кечишга тўғри келади. Бу даврда берилган қарз қўлингизга анча муддат ўтиб қайтишини инobatга олиб, ҳаракат қилинг. Бу ҳафтада режалаштирилган барча юмушлар кўнгилдагидек амалга ошади.

Тарози. Бу даврда ҳаётингизда муҳим ўзгариш содир бўлади. Ишингизга диққат-этиборли бўлинг. Бу албатта ўз самарасини беради. Иқтисодий томондан рағбатлантиришлар кайфиятингизни янада кўтаради. Яқин кишиларингиз билан хушмуомала бўлинг.

Чаён. Иш жойингизда рақобат кучайиши кузатилиши, бу ҳатто сиз учун ишсиз қолиш билан якунланиши ҳам мумкин. Имкон қадар норозилик ва ғазабни жиловлашга ҳаракат қилинг, атрофдагилар билан зинҳор баҳслашманг, яхшиси куч-ғайратни оила ичидаги муносабатларни мустаҳкамлашга сарфланг. Умуман олганда, ҳафта жуда баракали келади.

Ўқотар. Ҳафтанинг иккинчи ярмида таранг асабларни бўшаштиринг, ижодий режаларни амалга ошириш ҳақида ўйланг. Ҳафта сўнггида оила даврасида мароқли ҳордиқ чиқаринг. Бу давр иш муносабатларини мустаҳкамлаш учун қулай бўлиб, ўз режаларингиз ҳақида этиборли танишларга сўзлаб беришингиз мумкин.

Тоғ эчкиси. Ҳафта сиз учун оғир бошланади. Айниқса, душанба кuni иш жойидаги кўнгилсизликлар кайфиятингизни туширади. Чоршанба, пайшанба кунлари ишингиз жудаям кўпаяди. Шу кунларда муҳим лойиҳаларни амалга оширишга тўғри келади.

Қовға. Ҳафта бошида соғлиғингиз биров ёмонлашиб, бу барча ишларга ўз таъсирини ўтказиши мумкин. Лекин сиз даволашига жиддий этибор қаратинг. Чунки тансиҳатлик бўлса, қолган ишлар ҳам ўз изида кетади. Шанба, якшанба кунлари қариндошлар ва дўст-биродарларни бориб кўринг.

Балиқ. Ушбу ҳафта бир маромда кечади. Иш фаолиятингиздаги баъзи майда-чуйда, этиборсиз нарсаларга аҳамият берманг. Пайшанба кuni катта лойиҳаларга қўл ура кўрманг. Ҳафтанинг иккинчи ярмидаги хизмат сафарлари жуда мазмунли кечади, аммо бу харажатлар ортишига олиб келади.

Bir tuman tarixi

QAMASHI, QAMAYCHI, QAMISHLI...

Qashqadaryo viloyatida joylashgan Qamashi tumani 1937-yil tashkil topgan. Shimoldan Chiroqchi, Yakkabog', Shahrisabz, g'arbdan Koson, janubdan G'uzor va Dehqonobod tumanlari, sharqdan Surxondaryo viloyatining Boysun tumani bilan chegaradosh. Maydoni 2,66 ming km. Aholisi 298 ming kishi. Markazi – Qamashi shahri.

Ba'zi manbalarda keltirilishicha, «Qamashi» so'zining lug'aviy ma'nosi qamishli joy, degan ma'noni bildiradi. Mahalliy aholi vakillari esa, bu so'z o'zbek-qo'ng'iro' urug'ining qamaychi tarmog'i nomidan olingan, deb hisoblaydi.

Tuman hududidagi Hisor tizmasining janubi-g'arbiy tarmoqlaridan bo'lgan Chaqchar tog'i viloyatdagi eng baland tog' sanaladi. Qashqadaryo va uning irmog'i Langar daryosi asosiy suv manbalaridir. Shuningdek, viloyatdagi eng yirik Chimqo'rg'on suv ombori ham shu yerda.

Tuman hududidagi mashhur Maydanak astronomik observatoriyasi 1970-yilda tashkil etilgan bo'lib, u dengiz sathidan 2750 metr balandlikda joylashgan. Fanlar akademiyasining Mirzo Ulug'bek nomidagi Astronomiya instituti ixtiyorida bo'lgan observatoriya-da o'zining joylashuvi va

atmosfera sharoitlari tufayli yuqori sifatli kuzatuvlarda asteroidlar, kometalar, ekzoplanetalar va boshqa osmon jismlarini o'rganib, ularning harakatini kuzatish imkoniyati mavjud. Shu paytga qadar

bu yerdagi katta teleskop yordamida 80 dan ortiq asteroid, 4 ta kometa va 2010-yilda «Samarqand» deb nomlangan kichik sayyora aniqlangan.

Tumanda dengiz sathidan ming metr balandlikda barpo etilgan mashhur Langar ota masjidi

Shayx Abulhasan asos solgan. Aytilishicha, u Buxorodan ushbu manzil tomon yo'l olgan. Shayxning piri unga «Mingan tuyangiz uchinchi marta cho'kkan joyda masjid barpo eting» degan. Tuyasi so'nggi bor hozirgi masjid o'rniga cho'kadi va Shayx Abulhasan shu yerga me'moriy obidaning poydevorini qo'yadi...

2 ta xonaqoh, 1 ayvon, 4 mehrob, 19 ta ustun va 7 eshikdan iborat masjiddi Markaziy Osiyoda yagona, deyish mumkin. Bino-barin, tomining balandligi, poydevoriga qo'yilgan toshlarning ulkanligi, ustun va yog'ochlarning quchoqqa sig'masligi uni o'ta mahobatli qilib ko'rsatadi.

Tarixiy yodgorlik uch qism – kichik masjid, katta masjid va ayvondan iborat. Ular turli davrlarda qurilgan bo'lishiga qaramay, me'moriy uslubi o'xshash, o'zaro tutashib, yaxlit bino shaklini olgan.

Masjidning zarhal devori bo'yab ikki xil yozuv, ya'ni, arabcha hamda oddiy naqshga o'xshab ketadigan noma'lum yozuvlar muhrlangan. Qizig'i shundaki, noma'lum yozuvlar to'g'ri chiziqlardan hosil qilingan bo'lib, ko'pi svas-tika shaklida. Mutaxassislarning fikricha, bu bezaklar Ko'k turk podsholarining ishoralari, aniqrog'i, davlat ramzlaridir.

Sodiq RAHIMOV,
o'z muxbirimiz.

Qashqadaryo viloyati.

E'LON

O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligining Ixtisoslashtirilgan maktab-internati 2025/2026-o'quv yili uchun quyidagi fanlardan malakali pedagoglarni tanlov asosida ishga qabul qiladi

- Jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi (o'zbek va rus guruhlar uchun);
- Matematika fani o'qituvchisi (o'zbek va rus guruhlar uchun);
- Ingliz tili fani o'qituvchisi (o'zbek va rus guruhlar uchun).

Tanlov O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 28-iyuldagi 466-sonli qarori bilan tasdiqlangan «O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligining akademik litseylari va

ixtisoslashtirilgan maktab-internatiga pedagog xodimlarni ishga qabul qilish tartibi to'g'risida»gi Nizom talablari asosida o'tkaziladi.

Tanlovga hujjat topshirish muddati: 2025-yil 1-avgustdan 20-avgustgacha.

Manzilimiz: Toshkent shahar Uchtepa tumani 11-mavze M.Shayxzoda ko'chasi 64-uy.

Telefonlar: +99890-065-25-75; +99894-989-00-06.

MUASSIS: O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI ICHKI ISHLAR VAZIRLIGI

Bosh muharrir

polkovnik
Bernora SADIKOVA

Bosh muharrir o'rinbosarlari

podpolkovnik
Azizjon FAYZIYEV
mayor
Aziza BOHODIROVA

Mas'ul muharrir

Erkin SATTOROV

Veb-dizaynerlar

Zokir BOLTAYEV
Ilhom JUMANOV
Akbar BOLTAYEV

Navbatchilar

Gulnoza TURG'UNBOYEVA
Yulia KIM

TELEFONLAR:

71-231-33-88;

Obuna masalalari

bo'yicha:
71-231-38-74;
97-420-89-24

Web-site: www.postda.uz
E-mail: info@postda.uz

ISSN 2010-5355

Tahririyat hisob raqami h/r
23402000300100001010.
Bank kodi 00014.

O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va
moliya vazirligi g'aznachiligi.

Shaxsiy h/v
470010860262877031101179001
STIR 200637499.

Gazeta O'zbekiston matbuot va
axborot agentligi tomonidan
2020-yil 13-yanvarda 0120-raqam
bilan ro'yxatga olingan.

Manzilimiz: 100070, Toshkent shahri,
Shota Rustaveli 1-berk ko'chasi 9-uy.

Buyurtma № 2080.
Bosilish – ofset usulida.
Bichimi – A3.
Hajmi – 6 bosma taboq.
44816 nusxada chop etildi.

Obuna raqamlari:

Yakka tartibda – 180.
Tashkilotlar uchun – 366.
Bosishga topshirish vaqti – 22.00.
Bosishga topshirildi – 21.00.
Sotuvda kelishilgan narxda.

«Kolorpak» MCHJ bosmaxonasida
chop etildi.

Korxona manzili: 100206
Yunusobod tumani,
Yangishahar ko'chasi 1^A-uy.